

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A központi vezetőség megvitatta

A szakszervezeti ifjúsági munka fejlesztése

Nagy várakozás előzte meg, beszélnek róla sok helyütt az országban, ám kevesen vannak — még a tisztségviselők között is — akik pontos választ tudnának arra adni, milyen is lesz az új ifjúsági tanácsok, tagozatok felépítése. Akadnak, akik a KISZ presztízsét és befolyását féltik: mondván, az új szakszervezeti forma „elszipkázza” a fiatalokat az ifjúsági szövetségből, vagy ha nem is a tagságot, de a pénzt mindenképpen. Mások arra várnak, hogy központi utasítást kapjanak a mozgalmi csoportok tevékenységi körének kialakításához, holott a szakszervezet éppen az alulról jövő kezdeményezésekre kíván építeni.

Hogyan is lenne optimális a Postások Szakszervezetén belül az ifjúsági tanácsok, tagozatok működése? A szakszervezet elnöksége részletesen megtárgyalta, majd a központi vezetőség elé került a téma szeptember utolsó napjaiban. Az ülést követően Kánya Gyulával, a szakszervezet szervezési és káderosztályának vezetőjével és Földi Antallal, az osztály munkatársával beszélgettünk az ifjúsági munka korszerűsítésének feladatairól, a megvalósítás mikéntjéről.

Az ifjúsági tanácsok helye, szerepe

Az volt a célunk, hogy ezúttal szervezeti oldalról is változtatva segítsünk a határozat tartalmának érvényre juttatását. Nem a múlttal kívántunk foglalkozni, előre akarunk tekinteni. Az ifjúsági tanácsok létrehozása a szakszervezet felépítésén belül korszerű forma lehet; olyan munkahelyi érdekképviseleti csoportok alakulhatnak így ki, amelyben a fiatalok megtalálhatják helyüket, szerepüket, amelynek bárki tagja lehet, aki harmincadik évét még nem töltötte be.

Jó néhány határozat, törvény látott már eddig napvilágot, de zömmel a fiatalokról mindig általánosságban esett szó bennük. Most valami sokkal konkrétabból beszélhetünk: a munkahelyeken megalakuló ifjúsági tanácsok például mindennel foglalkozhatnak, ami egy ifjú ember sorsát érinti. Az „öregebb” nemzedékek pontosan tudják, milyen sorsdöntő lehet

az az első benyomás, ami a munkahelyen az első napokban éri a pályakezdőt. Fogadásukban, beilleszkedésük, pályára találásuk megkönnyítésében, munkakörülményeik, családi életük további figyelemmel kísérésében sokat tehet ez az új mozgalmi forma.

Földi Antal: Amit a szakszervezet most lép, azt már a KISZ-kongresszus is sürgette. A munkahelyeken az egészséges munkamegosztás mindkét „fél” javát szolgálhatja. A KISZ-szervezetek legfontosabb feladata a munkahelyeken a párt politikájának megvalósítása az ifjúság körében, a fiatalok párttaggá nevelése és befolyásuk erősítése a fiatalok körében. Az érdekvédelem hagyományos szakszervezeti feladat, amihez a mozgalomnak minden eszköze megvan, s amit a tapasztalatokon okulva fejleszteni kell az ifjúság körében is.

Kánya Gyula: Ifjúsági bizottságok eddig is működtek a szakszervezetekben. Az ifjúsági tanácsok, tagozatok ezek feladatait veszik át, és munkájukat a réteg véleménye és igénye alapján kell fejleszteniük. A postás dolgozók egyharmada

húsz és harminc év közötti, igen nagy létjogosultsága van tehát ennek a sajátos mozgalmi tevékenységnek. A szervezeti módosítás lényege: célszerűbb munkamegosztás alakuljon ki a réteg munkájában az alapszervezetekben belül. Az ifjúsági ta-

nács és tagozat munkája nem pusztán az igények összegyűjtését jelenti. Sokkal inkább a fiatalok személyiségének alakítását, a munkahelyi kollektíva részévé válását — olyan emberekké formálódását, akik javaslatokat hoznak, ismerik a közönség véleményét, s vannak ötleteik a jobbításra, a másik, a kollektíva segítésére. Az érdekvédelmi munkának tehát tágabb lehetőségei vannak ebben a formában, de meg kell találni mindenütt annak megfelelő kibontakoztatását.

Földi Antal: Az ifjúsági bizottságok a hagyományos, felülről lefelé való szervezeti felépítést tükrözték. Az ifjúsági tanács, tagozat tevékenységében éppen fordított a helyzet: alulról jövő kezdeményezéseket vá-

runk. A lehetőségek ismeretében tehát saját feladataikat kell a fiataloknak meghatározniuk. A területi igazgatóságok testületeire hárul a feladat, hogy a helyi sajátosságokat figyelembe véve döntsék el, milyen jogosítványokat adnak ki a fiataloknak. Ez év december 31-ig kell kialakítani a szervezeteket, ott és úgy, ahol és ahogyan — a helyi igények szerint — az irányító testületek meghatározzák. Az ifjúsági tanács vezetőjét, titkárát vagy a tagozat vezetését a fiatalok választják. A tanács működésének lényeges momentuma: központilag csak orientálják munkáját, de nem szabják meg működési körét, nincs alá- és fölérendeltség; a szakszervezet vezetői közvetlen véleményeket, javaslatokat várnak a fiataloktól.

Mivel foglalkozzanak?

Kánya Gyula: Éppen, mert mindenütt maguk határozzák meg, hogy mivel foglalkozzanak a fiatalok, természetes, hogy mindenütt más és más probléma kap majd nagyobb súlyt. Budapestén és a nagy városokban feltehetően a lakáshoz jutás szerepel az élvonalban. A postás fiatalok számára a szakszervezet és a szakma eddig is igen jelentős támogatást nyújtott lakáshelyzetük javítására. Csak tavaly például a száztizmillió forintos vállalati kölcsön 56 százalékát harminc éven aluli fiatalok kapták, a térítésmentes támogatást kaptak 29 százaléka, s a társadalmi munka-alapból részesültek 44 százaléka a fiatalok közül került ki. A fiatalok ötleteivel viszont javítani lehetne az ifjúsági munkaverseny-mozgalmat — értelmes célokat meghatározni, s élvezni a mozgalomban elért eredmények anyagi hatását is.

Az alapszabály tág lehetőséget ad az ifjúsági tagozatoknak és tanácsoknak, hogy önállóan alakítsák ki javaslatukat, s közvetlenül a vezető testület elé vigyék terveiket, elképzeléseiket.

S mert nem megy át különböző szűrőkön a vélemény, a javaslat, sokkal jobban érvényesíthetők azokat, a döntésekben. S a fiataloknak így arra is lehetőségük van, hogy a határozatok hatását jobban értékelhessék, hiszen maguk látják leginkább, mi valósult meg elképzeléseikből.

S ha már az anyagi vonzatról esett szó, tisztázni kell: a szakszervezeti alapszervek önállóan gazdálkodnak. Arra lehetőséget adhatnak, hogy a fiatalok maguk gazdálkodjanak a számukra jutott összeggel. Sőt kíváncsús, hogy az éves tervek kialakításában — így a pénzügyi keret tervezett elosztásában is — részt vegyenek a fiatalok, hiszen az ő véleményük döntő lehet abban, hogy milyen közösségi célra kívánatos leginkább a pénz felhasználása. Ez a gazdálkodás nem érinti a KISZ-szervezetek pénzt, az minden vállalatnál külön keret. Arra viszont lehetőségük van a fiataloknak, hogy a saját „keretüket” gyarapítsák a különböző társadalmi akciókból befolyt összegekkel, s azzal is maguk gazdálkodjanak.

Igazi rétegmunka

Kánya Gyula: Ifjúsági bizottságok eddig is működtek a szakszervezetekben. Az ifjúsági tanácsok, tagozatok ezek feladatait veszik át, és munkájukat a réteg véleménye és igénye alapján kell fejleszteniük. A postás dolgozók egyharmada

húsz és harminc év közötti, igen nagy létjogosultsága van tehát ennek a sajátos mozgalmi tevékenységnek. A szervezeti módosítás lényege: célszerűbb munkamegosztás alakuljon ki a réteg munkájában az alapszervezetekben belül. Az ifjúsági ta-

XXXI. ÉVFOLYAM

10. SZÁM

1986. OKTÓBER

ÁRA: 2 FORINT

A közéletiségre nevelés formái

Az ifjúsági tanács, tagozat működése a közéletiségre való nevelés fóruma is lehet. Régóta sürgető feladat, hogy a munkahelyi közéletbe nagyobb számban vonjuk be az ifjú nemzedék tagjait, s az is sokszor elhangzott, hogy a szakszervezeti tisztségviselők között kevés a harminc éven aluli. A KISZ is jogosan veti fel, hogy több fiatal kapjon feladatot a munkahelyen a társadalmi szervezetekben. A szakszervezet tagozataiban is nevelődniük kell a fiataloknak. Ha például, elmondják véleményüket, ki kapjon kitüntetést, hogyan lehet védeni a társadalmi munkaidőalapot, s még egy sereg kérdésben, ezzel már megteszik az első lépést a közéletiség felé.

Földi Antal: Az ifjúsági tanács nem a KISZ „versenypartner” lesz, hanem éppen a KISZ-feladatok végrehajtásának a segítője. A KISZ-nek egyre inkább az a funkciója, hogy elit csapat legyen, olyan kisugárzó erő, amely a párt politikájának megvalósítására szolgál. Egészséges munkamegosztás keretében kitűnően kiélezhető egymást a két „csapat”, ha ki-ki a maga munkaterületén, a helyi igények szerint dolgozik. Így markánsabb lesz az ifjúsági tagozat és a KISZ-szervezet tevékenysége is egy-egy munkaterületen.

A posta sajátos helyzetét mindenütt figyelembe kell venni — s ez az ifjúsági tagozatokra különösen vonatkozik. Akad olyan alapszerv, ahol csak egy-két harminc éven aluli ember van — ott nem célszerű önálló ifjúsági tagozatot alakítani. Ügyelnünk kell viszont arra, hogy egyetlen ember se vesz-

zen el, s ahol indokoltnak tartják a területek összevonását, ott azt meg kell tenni. A központi vezetőség mindehhez elvi iránymutatást ad. De itt is hangsúlyozni kell: központilag nem akarunk részletekbe menő szempontokat adni, éppen azért, hogy ne váljon automatikussá egyetlen ifjúsági csoport munkája sem.

Kánya Gyula: Nagyon fontosnak tartom, hogy a megalakuló ifjúsági tanácsok, tagozatok elemző, értékelő munkát is végezzenek. Az a tapasztalatunk, hogy az ifjúsági testületek munkája mindig fölélnkül, amikor kétvétenként az ifjúsági parlamenteket rendezik. Nos, az ifjúsági tanács sokat tehet azért, hogy ez a munka állandó és folyamatos legyen. Éppen ezért nagyon lényeges az ügynek megnyerni az idősebbeket is, azokat, akik segítenek az ifjúsági tanácsok, tagozatok létrehozásában, a szocialista brigádokat, akiknél már hagyomány a pályakezdők patronálása — természetesen bármiféle rétegellenét kialakulása nélkül.

Földi Antal: A magyar posta nagy technikai fejlődés előtt áll, egyre képzetesebb szakemberekre van szüksége. A fiatalok a legilletékesebbek, hogy eldöntsék, maguk közül ki az, akinek érdemes szakmailag továbbképeznie magát, ki lehet a legjobb szakember, s őket ösztönözzék a továbbtanulásra. Javaslataikra különösen vonatkozik. Akad olyan alapszerv, ahol csak egy-két harminc éven aluli ember van — ott nem célszerű önálló ifjúsági tagozatot alakítani. Ügyelnünk kell viszont arra, hogy egyetlen ember se vesz-

Mit várunk az új szervezeti formától?

A bizalmiakkal való közvetlen kapcsolat, a fiatalok között élés és munkálkodás közvetlen ta-

pasztalatszerzési lehetősége a legegyszerűbb és leghatásosabb módja a javaslatok továbbításának. De jelentős szerepük lehet az ifjúsági parlamentek előkészítésében, s mert beszámolási kötelezettségük van, az éves tevékenység összegzésében — például a szakszervezet éves beszámolójának részeként —, valamint a következő feladatok meghatározásánál.

Kritikus és önkritikus véleményeket, a tagság érdekeinek valódi védelmét, a közélet kibontakoztatását várjuk az ifjúsági tanácsoktól, tagozatoktól — a bürokratikus felépítményrendszerből mentes vonásokkal. Csak ott működjenek, ahol igény van rá, s azt végezzék, amit valóban várnak tőlük a fiatalok — a maguk és a közösség javára.

Rácz Judit

Időszerű feladatok szervezeti életünkben

A szakszervezetek történelmi tapasztalata, hogy a mozgalom csak akkor tud egészségesen működni, ha a vezető-irányító munka színvonala és stílusa összhangban van a tagság érdekeinek szolgálatával.

A SZOT 1986. áprilisi határozata útmutatást ad a vezető-irányító munka néhány elemének fejlesztésére. E határozat nyomán központi vezetőségünk áttekintette szakszervezetünk ez irányú tevékenységét, és meghatározta a további tennivalókat. Minden felelősen gondolkodó postás tisztában van azzal, hogy a VII. ötéves terv nagy feladatokat ró a postára. Szakszervezetünk XII. kongresszusának határozatában a legfontosabb tennivalók között szerepel e terv teljesítésének segítése.

A posta, a dolgozók céljainak megvalósulásához elengedhe-

tetlenül szükséges a hatékonyság növelése, mind a gazdasági, mind a mozgalmi munkában. A mozgalmi munka fontos területéhez, a vezető-irányító tevékenységhez kíván segítséget adni a központi vezetőség szeptemberi határozata, kiegészítve a továbbra is érvényben levő 65/1982-es elnökségi határozatot.

A vezető-irányító munka színvonalát, hatékonyságát alapvetően meghatározza:

- hogy a vezetőttestületi tagok milyen mértékben vesznek részt a testületi vélemények kialakításában, formálásában, a döntések előkészítésében;

- avégett, hogy a szakszervezeti demokrácia tovább szélesedjen, erősödjön, a testületi tagok álláspontjuk kialakításánál a lehető legszélesebb dolgozói körre támaszkodjanak;

- tovább kell erősíteni a testületi tagok területi, instruktori munkáját és saját alapszervezetükben végzett tevékenységét;

- legyenek nyitottabbak a tagság öntevékeny kezdeményezéseire;

- a napi mozgalmi munkában az elvi iránymutatás mellett nyújtsanak kézzelfogható segítséget;

- a vezetőttestület munkamódszerében kapjon még nagyobb hangsúlyt a testületi jelleg;

- döntéseiknél igényeljék a különböző réteg- és munkabizottságok tapasztalatait;

- erősödjön a vezetőttestületi tagok egyéni felelőssége a közösen hozott határozatok megvalósulásában;

- agitáljanak aktívabban a területen, ha szükséges részletesen elemezzék, értelmezzék a határozatokat;

- önkritikusan értékeljék eddigi tevékenységüket, és a jó módszereket fejlesztve dolgozzanak tovább a tagság körében a mozgalom céljainak megvalósulásáért;

- ebben a munkában az egyik legmeggyőzőbb fegyver a személyes példamutatás.

A központi vezetőség szükségesnek tartja, hogy a tszb-k és az elnökséghez tartozó alapszervezetek 1987. március 31-ig tekintsék át vezető-irányító tevékenységüket, elemezzék alkalmazott módszereiket. Feladataik meghatározásában vegyék figyelembe a központi vezetőség 1986. szeptemberi és az elnökség 32/1982. sz. határozatát, valamint a magyar szakszervezetek XXV. és a Postások Szakszervezete XII. kongresszusának határozatát.

Szervezési és kádérosztály

Megjelenik a módosított működési szabályzat

A Postások Szakszervezete XII. kongresszusának határozata egyértelműen meghatározta az elkövetkező öt év feladatait. A feladatok ellátásának azonban meg kell teremteni a feltételrendszerét is. Ennek kialakítását segíti többek között a Postások Szakszervezetének Működési Szabályzata is, amely 1986. október 1-jei hatállyal lépett életbe. Ez a szabályzat nem új, hanem az 1981-ben kiadottnak a módosítása.

■ **Mi indokolta a módosítást?**
A Magyar Posta elnöke és a Postások Szakszervezetének elnöksége által kiadott együttes szabályozás a munkahelyi demokrácia érvényesüléséről 1984. január 1-jével lépett hatályba. Indokolta a módosítást az is, hogy a magyar szakszervezetek alapszabályát a szakszervezetek XXV. kongresszusa módosította, valamint a posta szervezete is megváltozott időközben.

Ezek mellett közigazgatási változások is voltak (járások megszűnése), s végezetül hatékonyabb munkamegosztás kialakítására volt szükség a testületek közötti párhuzamosságok megszüntetése céljából; egyúttal az egyes mozgalmi munkakörmek, folyamatokat is tovább lehet és kell fejleszteni.

■ **Mi a célunk a módosítás-sal?**

Hogy nagyobb segítséget adhassunk a gyakorlati munkához, abból a célból, hogy tartalmasabbá, hatékonyabbá váljon a szakszervezeti munka. A demokratikus fórumok összehangoltabb működjenek, és a fórumok munkájában érvényesüljön a rugalmasság. Módszereiben és tartalmában nagyobb súlyt kell kapnia az alapszervezeti munkának, ugyanakkor növekedjék a tagság felelőssége és a helyi kezdeményezés.

A működési szabályzat módosítása során arra törekedtünk, hogy a legszélesebb dolgozói rétegek véleményét kikérjük. Ezért a II. országos alapszervezeti titkári értekezleten — amelyet Balatonfűreden tartottunk 1986. április 27—28-án — megvitattuk és felhívtuk a változásokra a figyelmet. Kértük, hogy az szb-titkárok munkahelyükre visszatérve adjanak tájékoztatást, és egyúttal tájékozzanak is a változások várható gyakorlati hatásáról.

A tagság véleményének összegzésére a területi szakszervezeti bizottságokat kértük fel, amelyek alapos körültekintéssel és szakszerű javaslatokkal segítették a működési szabályzat kialakítását.

Az elnökség augusztus végi ülésén vitatta meg a tervezetet, de ezt megelőzően a kv mellett működő szervezési és káderezeti bizottság is véleményezte azt.

Az elnökségi ülést követően a Magyar Posta vezetőivel is egyeztetettük a tervezetet. Erre azért volt szükség, mert a működési szabályzat a munkahelyi demokratikus jogokat is tartalmazza, s ezek gyakorlása, mint ismeretes, közös feladat.

A pontosításokat elvégezve került a szabályzattervezet a központi vezetőség elé megvitatásra. A testület a tervezetet az 1986. szeptember 26-i ülésén elfogadta.

A szabályzat előreláthatólag — nyomdai átfutási időtől függően — november közepén jelenik meg az Elnökségi tájékoztatóban, annyi példányban, hogy azt valamennyi szakszervezeti tisztviselő megkaphassa.

■ **Mi a további teendő?**

Igaz, hogy a megfelelő gyakorlati alkalmazáshoz még sok munka vár a tisztviselőkre, hiszen ez a szabályozás keretjellegű. Ma-

napság sokat hangoztatjuk, ha valamit szabályozunk, az *keret-szabály*. Talán nem is ért mindenki egyet ezzel a módszerrel. Pedig az egyéni arculat kialakítása egy-egy alapszervezetnél, tszbnél csak így valósulhat meg. Így törhet felszínre az egyéni kezdeményezés, s a helyi sajátosságokat is figyelembe lehet venni. Így lehet megvalósítani a tartalom és a forma egységét.

Az elfogadott működési szabályzatnál egyet azonban nem szabad elfelejteni, azt, hogy az itt meghatározottak megtartása nem cél, hanem eszköz valamennyi tisztviselő és szakszervezeti tag kezében a jó és hatékony munkához, az érdekek megfelelő képviseléséhez, és szükség esetén védelmében. Ugyanakkor eszköz a gazdasági vezetők kezében is, mert behatárolja azokat a döntési pontokat, amelyeknél a szakszervezeti testületeknek különböző feladataik, jogaik vannak. Ezek megtartása pedig mindkét fél részére kötelező.

Természetesen a fórumok működtetése, a munkahelyi demokratikus előírások megtartása még nem jelenti azt, hogy a demokratikus jogok önmaguktól „megvalósulnak”. Ugyanis olyan anyagok előterjesztése, amelyeket csak azon szűk csoport tud értelmezni, amelyik nap mint nap e témával foglalkozik, a jövőben egyre kevésbé engedhető meg. A szakszervezeti tisztviselőknek minden szinten érvényt kell

szerezniük annak a jogos igénynek, hogy rövid, tömör és főleg közérthető előterjesztések kerüljenek a munkahelyi demokratikus fórumok elé.

A működési szabályzat helyi adaptálása jó alkalmat nyújt az eddigi munkamódszerek áttekintésére, felülvizsgálatára és a változtatásra is. A keretszabály alkalmazásához szakszervezetünk központja és a tszb-k a különböző szintű tisztviselői oktatásokon segítséget nyújtanak.

Javasoljuk, hogy a konkrét feladatok, munkamódszerek kialakításánál támaszkodjanak a kollektív véleményére, de ha úgy ítélik meg, akkor a tszb, illetve a kv apparátusának segítségét is kérhetik.

Jó gyakorlat lenne — az eddigi tapasztalatok ezt igazolják is —, ha a gazdasági vezetők részére szervezett vezetőképzőkön is oktatnák a Postások Szakszervezetének Működési Szabályzatát, mivel az nemcsak szakszervezeti jogosítványokat, hanem a munkahelyi demokrácia gyakorlásából adódó jogokat és kötelezettségeket is tartalmaz.

Fontos ez azért is, mert a szabályok helyes alkalmazása közös ügy, érvényesítése közös cél. Ezért az értelmezés és a gyakorlatban való érvényesítés lesz az elkövetkező időszak egyik legfontosabb feladata.

Barabás Györgyi

Kovács József

1926—1986

Megrendüléssel búcsúzunk a Postások Szakszervezete központi vezetőségének tagjától, a központi vezetőség közgazdasági osztályának nyugalmazott vezetőjétől, aki 60 éves korában távozott közülünk.

1942-től volt a posta dolgozója. Először a postaforgalom különböző területein dolgozott, majd 1956-tól a Postások Szakszervezete Budapesti Bizottságának függetlenített munkatársa volt. 1967-től 1975-ig a Budapesti Postaigazgatóság területi szakszervezeti bizottságának titkára volt. 1967-től a központi vezetőségnek, 1971—1975-ig az elnökségnek és a SZOT-nak is

a tagja. 1975—1984-ig, nyugdíjazásáig volt vezetője a Postások Szakszervezete közgazdasági osztályának.

1945-től, megalakulásától tagja volt a Postások Szakszervezetének, 1960-tól pedig a pártnak.

A mozgalom iránti elkötelezettségét bizonyítja, hogy 27 éven keresztül dolgozott különböző funkciókban a szakszervezetben. Nyugdíjasként is folyamatosan és aktívan kivette a részét a munkából, amelyet példamutatással, legjobb tudása szerint látott el.

Valamennyi postásréteggel rendszeres kapcsolatot tartott. Ismerte a dolgozókat foglalkoztató gondokat, messzemenően törekedett a dolgozók érdekeinek képviseletére.

Több évtizedes szakszervezeti munkájának elismeréseként megkapta a Közlekedés Kiváló Dolgozója, a Szakszervezeti Munkáért ezüst és arany fokozata, valamint a Munka Érdemrend ezüst és arany fokozata kitüntetését.

Emlékét kegyelettel megőriztük.

Fóris Miklós

1892—1986

Fájó szívvel búcsúzunk társadalmi aktívánktól, aki 94. évében távozott közülünk.

1909 óta volt párt- és szakszervezeti tag. Rovatoló munkakörökben dolgozott. Hosszú ideig élt és harcolt a Szovjetunióban. A szakszervezetben dolgozott mint bizalmi, segélyezési bizottsági tag, majd a nyugdíjas szb vezetőségi tagjaként, 91 éves koráig, amikor már betegsége akadályozta a további munkában.

Tevékenységének elismeréseként 1967-ben a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége „Harci Érdemem”-ben részesítette, 1969-ben Szakszervezeti Munkáért arany fokozatú kitüntetést kapott.

Emlékét kegyelettel megőriztük.

Évenkénti jelentős feladatunk a tagdíjbesorolás

Tagságunk túlnyomó része a forgalom területén dolgozik, ezért a tagdíjbesorolást sok-sok éve nem év végén — amikor a munka torlódik, karácsonyi, újévi csúsforgalom van —, hanem júniusban hajtjuk végre, és júliustól kell fizetni az új tagdíjakat, az előző évi átlagkereset alapján, a besorolási irányelveknek megfelelően.

A központi vezetőség által jóváhagyott irányelv rögzíti, hogy a besorolás alapját képező **előző évi átlagkereset** meghatározásánál figyelembe kell venni a dolgozó:

- éves alapbérét (a havi 310 forint nélkül),

- **rendszeres** prémiumát, jutalmát, jutalékát, ösztönzőjét, függetlenül azok forrásától,

- a pótlékokat (kivéve az egészségre ártalmas munkáért fizetett és a veszélyességi pótlékot),

- a nyereségrészesedést,
- a másodállásból származó jövedelmet.

Az 1986-ban végrehajtott besorolás alapján kialakult helyzet az elnökség és a központi vezetőség szeptemberi ülésén tájékoztatóként előterjesztettük, s azt mindkét testület tudomásul vette.

E munka legegyszerűbb kifejezésére néhány számadattal és egy táblázattal tudunk rávilágítani, amely mélyebb elemzésre is lehetőséget ad.

Szervezettségünk összességében 96,4 százalékos, ami egyértelműen rámutat arra, mely alapszervezetnél kell többet tenni legalább az eddigi eredményeink elérésére, s ahol kell és lehet, a túlszámnyalására.

Átlagtagdíjunk 6,36 forinttal nőtt. Ez így, önmagában igen öröndetes, de most következik az említett táblázat, amelyet érdemes elemezni, vizsgálni, úgy, hogy mindenki a maga területén tekintse át, valóban eleget tett-e a besorolási irányelvekben meghatározottaknak a vég-

rehajtás során, mert e kimutatás sok gondolatot, gondot vet fel.

Örömmel tudom leírni, hogy vannak olyan tszb-k, számvizsgáló bizottságok, amelyek részletesen, alapszervi szintre bontva elemezték saját területükön a ténytámadatokat, és testületi ülésen hoztak határozatot a szervezettségi szint, az átlagtagdíj alakulásának helyszínéről, további vizsgálatára, az elért eredmények javítására.

A pécsi tszb anyagát például a tényszerű alapszervi felsorolás jellemzi, de az előző évhez viszonyítva csak az egész igazgatóságra ad összehasonlítási lehetőséget.

A Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság tszb-je mellett működő számvizsgáló bizottság viszont valamennyi alapszervezetre kiterjedően elemzi a tagdíjosztályok elmozdulását egy év alatt, s a tagdíjbesorolás, az átlagtagdíj és a szervezettség változását.

Ilyen és hasonló mélységű tárgyalások segítenek elő, hogy szakszervezetünk szervezettségi szintje ismét növekedjen. Emelkedhessen tagdíjbevételeink, amely politikai céljaink megvalósításának egyik eszköze, a postás dolgozók, a nyugdíjasok igényeinek teljesítéséhez szükséges források alapja.

Több pénzből több társadalmi, politikai megmozdulást tudnának szervezni alapszerveink, több segítyt lehetne kiosztani, tehát lényegében többet tudnánk a tagdíjbevételeiből — kongresszusunk határozatának megfelelően — a tagságnak közvetlenül visszajuttatni.

Végül szeretném megköszönni a társadalmi aktíváknak, a szakma munkatársai szervezeteinek a segítségét, közreműködését, hogy az 1986. évi tagdíjbesorolást határidőre és lényegében eredményesen végrehajthattuk.

Sáhó Sándorné

NEMZETKÖZI HÍREK

Az osztrák Posta- és Táviróalkalmazottak Szakszervezetének 9 tagú titkársága szakszervezetünk meghívására szeptember 9-én **Norbert Tmej** elnök vezetésével Sopronba látogatott. A látogatás célja a jószomszédi kapcsolatok ápolása és az együttműködés tapasztalatainak értékelése volt. A küldöttség egynapos tartózkodása alatt megbeszéléseket folytatott szakszervezetünk vezetőivel, meglátogatott postai szociális, kulturális és sportlétesítményeket. (Képünkön.)

Munkavédelmi újítások nívódíjpályázata

Az Országos Munkavédelmi Főfelügyelőség és a SZOT munkavédelmi, társadalombiztosítási és egészségügyi osztálya az Országos Találmányi Hivatal támogatásával pályázatot hirdet a dolgozó ember védelmét, a biztonságos munkakörülményeket, technikát elősegítő munkavédelmi újításokra.

Pályázni lehet bármely ötletszintű javaslattal, valamint 1985. július 1. után valamely gazdálkodó szervezet-hez benyújtott, elfogadott, illetve hasznosított munkavédelmi újítással.

A pályázat beküldési határideje 1986. december 31.

A pályázatot benyújthatja az újító, illetve a gazdálkodó szervezet. A pályázaton szerepelnie kell a gazdálkodó szervezet munkavédelmi vezetője javaslatának. A pályázat maximum 10 gépelt oldal terjedelmű lehet, mellékelve a szükséges vázlatokat. A pályázók adatait a pályázati anyag mellékleteként lezár borítékban kell csatolni. A pályázatokat (valamennyi mellékletével) jel-

igésen, két egyező példányban kell kizárólag postán az OMVF Munkavédelmi Információs Központba (Budapest, Dózsa György út 84/A V. emelet 1068) beküldeni.

A pályaműveket szakmai zsűri értékeli, melyről névre szólóan értesítést küldünk, legkésőbb 1987. április 1-jéig.

Ünnepélyes eredményhirdetés a Securex '87 Nemzetközi Munkavédelmi Kiállítás és Vásár idején, a BNV területén (1987. április 14–17. között).

A pályadíjak: A legjobb ötletre: 2 db 5000 forintos I. díj, 2 db 3000 forintos II. díj, 2 db 2000 forintos III. díj. Benyújtott újításokra: 2 db 8000 forintos I. díj, 2 db 6000 forintos II. díj, 2 db 4000 forintos III. díj.

A legjobb elfogadott újítások pályadíjai: I. helyezett 15 000, II. helyezett 12 000, III. helyezett 10 000 forint.

Bővebb tájékoztatást a Postások Szakszervezete közgazdasági osztályán Mészáros József ad (428-777 telefon).

Az újítási tanácskozás előtt

„A szellemi munka kezdeményező és szervező szerepet tölt be a gazdasági tényezők felhasználásában. A világ-gazdaság új szakasza ezért növekvő mértékben tartósan felértékeli az eredményes szellemi munkát.”

Miért is kezdődik ez a cikk — melynek szerepe lenne, hogy a már korábban lezajlott előkészítő eseményekkel (többek között postaszervi újítási tanácskozásokkal) együtt, a postás országos újítási tanácskozásra való felkészülést szolgálja — a szellemi munka „dicséretével”? Az újító ember fejében, szellemi munka eredményeként jelenik meg a gondolat: mi az, amit tenni kell a gazdaságosabb, takarékosabb, biztonságosabb munkaszervezés, technológiaváltás vagy módosítás; eszköz-, berendezés-átalakítás, -kiegészítés; hardware módosítás, illesztés; termómódosítás stb. érdekében. Ez a gondolat jelenik meg az újítási javaslat reszkető kézzel leírt pár sorában, vagy az IBM írógéppel gépelt 10 oldalas, tanulmány értékű beadványban.

A szellemi munka vezérli az alkotó kezét, amely elkészíti a mintadarabot, egy nyomtatott áramköri kártyát, egy importpótló alkatrészt mintadarabját, egy védőberendezés első példányát. S a szellemi munka az újítási folyamat további szakaszaiban is meghatározó jellegű a szakvéleményező, az esetlegesen kiegészítő szakvéleményt készítő, az újítási előadó, a mozgalomhoz funkcionálisan kapcsolódó szakszervezeti tisztségviselő, a gazdasági vezető, az egyszemélyi elbíráló és a szerv vezetőjének munkájában.

Szellemi munka szükséges az újítás bevezetési és folyamatos alkalmazási fázisaiban, s ha van mód, a másutt történő értékesítésben is. Végezetül, de nem utolsósorban a mozgalom felső szintű irányítását végző szakmai és szakszervezeti munkatársak, főmunkatársak és vezetőik munkája természetszerűleg a munkavégzés elvontabb, szellemi tartományaiban realizálódik.

Az elmúlt hét évről

Az előző postai országos tanácskozás, az ötödik, 1979-ben volt. De az eltelt hét év nem maradt nagy méretű, széles körű újítási események nélkül.

1982-ben országos újítási ankéton készült fel a posta, az ugyanazon évben megtartott újítók és feltalálók V. országos tanácskozására. E tanácskozáson sok olyan bírálat és javaslat hangzott el, amely az egy év múlva megjelent újítási rendelet alkotóját segítette, motiválta.

A két tanácskozás közötti időszakban háromszor volt „egyszemélyi elbírálók tanácskozása”, ahol — az aktuális kérdések megtárgyalása mellett — beszámolt egy-egy postaszerv, részben kiemelkedő eredményt elérők, részben egy gyengén szereplő.

Az előző országos tanácskozás óta eltelt időszak egyes szakaszainak értékelésére már a korábbiakban sor került (éves-, VI. ötéves tervidőszak 1980–84 évei stb.), ezért e cikk keretei között a teljes áttekintés nem szükséges.

Az eltelt hét esztendőre nem illeszthető a bibliai hasonlat, sem sovány, sem bő esztendőnek nem nevezhetők újítási szempontból. A hét esztendő gerincét a VI. ötéves tervidőszak évei tették ki. Ezen időszak újítási tevékenységének ismételt, időben legutolsó elemzésére augusztus elején került sor.

Az ekkori legfontosabb megállapításokból válogatva: a mozgalom öt éves átlagos mutatói jobbakként, mint az V. ötéves tervi mutatók; az első négy év egyenletes fejlődése, az ötödik évben megtört, visszaesés mutatkozott (ezzel együtt a trend még mindig enyhén emelkedő jellegű).

Az 1980-as évet bázisnak, 100 százaléknak tekintve, a tervidőszak utolsó évében a javaslattevők száma 3761 volt (92,4 százaléka). Az újítások megvalósítása révén keletkezett eredmény, 54 840 e/FT, 322 százaléka. (Az emelkedő trendhez illeszkedő érték, az a mutató évenként rendszeresen ugrál, hisz néhány, nagy megtakarítást eredményező újítás egyidőszakban történő hasznosítása könnyen kiugró csúcsot eredményez). A benyújtott javaslatok darabszáma 2083, 98,4 százaléka. Az elfogadott újításoké 1083, 117,4 százaléka; a hasznosítottaké 973, 110,2 százaléka. (E két utóbbi mutató önmagában kedvező, azonban az utolsó évben itt is visszaesés volt.)

A fejlődés — visszafejlődés lehetőségeinek végiggondolása mindig vitákra adhat okot, hogy ma, amikor többszörösen átéltünk gazdasági megtorpanásokat, törvényszerű-e, hogy az újítási mozgalom környezetének, és a rá ható törvényszerűségeknek fittet hányva lehet-e állandóan emelkedő, fejlődő folyamat? A válasz: a fejlődés nem egyenletes, még akkor sem, ha a mozgalomban „hivatalból” dolgozók minden tőlük telhetőt megtesznek.

A decentralizált elbírálás terjedése kedvező, de további helyeken is kívánatos. A mozgalom belső nyitása, azaz a postaszervek egymás felé fordulása kedvező, ebben a munkában az MPK irányítás mellett az újítási előadók tevékenysége egyre meghatározóbb. Az irányításhoz jó alapot ad a Postai Újítási Szabályzat. A nívódíj bevezetése nagyon hasznos, új megoldás (kár, hogy az idén csak hat pályázó volt). Minden évben van egy-egy kiemelkedő eredmény a budapesti és az országos versenyeken.

A belső propagandamunkát is tovább kell javítani, bár a postai sajtó az utóbbi két évben nagy teret adott a mozgalom eredményeinek, gondjainak ismertetéséhez. A szabadalmakkal kapcsolatos ügyek rendeztek, PKI a „gazda”.

A munkaverseny és az újítási mozgalom igen széles területen találkozhat. Fontos lenne, hogy a munkaverseny-mozgalomnak szerves, erős „szelete” legyen

az újítás. A munkahelyi vezetőknél folytatódnia kell a szemléletváltozásnak.

A postaszervi tanácskozások haszna

A tanácskozás előkészítő munkájában a leglátványosabb, és legszélesebb kört mozgató fázis az áprilistól júliusig megtartott újítási tanácskozások sora volt. A postaszervi újítási tanácskozások napirendjei természetszerűleg nagyon hasonlóak voltak. A tanácskozások egy részénél elhangzott szakszervezeti kiegészítés is. A hozzászólások, javaslatok után több helyen jutalmazások is sor került. Külön napirendi pont volt a küldöttválasztás az országos tanácskozásra.

Jellemző volt, hogy ahol nem az igazgató az egyszemélyi elbíráló, az igazgató ott is időt tudtak szakítani a részvételre. Ezek a személyes érdeklődések értelem szerűen kedvező hatást gyakoroltak a tanácskozások hangulatára. Több postaszerv élénkítette a tanácskozást fotó és újítási tárgyak, tablók kiállításával.

Melyek voltak a legtöbbször felvetett kérdések mind a becsatolásokban, mind a hozzászólásokban?

Csak tömör adatok: javaslatok elbírálása, a szakvéleményezés gondjai, bevezetési gondok, anyagkapacitás-hiány. Szocialista brigádmozgalom és az újítás. Propaganda, decentralizáció, feladatutak. Erkölcsei és anyagi megbecsülés.

Összességében, a személyes részvételek és a tanácskozásokról készült jegyzőkönyvek áttanulmányozása alapján kijelenthető, a tanácskozások jól szolgálták azt a célt, hogy a szervek küldöttei, a tanácskozás szervezői készüljenek mindazon gondok feltárására, amelyek a posta újítómozgalmában közösségi problémaként jelentkeznek.

Vállalkozás — innováció, ma divatos kifejezések. A tanácskozások során is felmerült: engedjük be jobban a mozgalomba a vállalkozási szellemet, hisz aki újít, az önmagában már vállalkozik valamire, s aki hasznosít, az is. Mindkettőnek kockázatok is kell vállalnia, azaz „bekalkulálni”, hogy vállalkozás közben hibákat is lehet elkövetni. Legyen a belső vállalkozási formák egyik speciális formája az újítás, s az anyagi elismerést is illesszük rugalmasan a vállalkozásorientált újításokhoz.

Az innovációs folyamat egyik kis építőeleme az újítás, ezért az innovációnak kedvező légkör az újítások részére is kedvező. Azaz a szervezet segítse és ne gátolja az innovációt, legyen innováció-támogató „vállalati” kultúra. Új gondolatok felvetését feladatul kell kitűzni.

A tanácskozásra készülve tudatosuljon az újítási mozgalom minden aktív résztvevőjében, és a mozgalomba bevonható jövőbeni újítóknak, hogy minden hasznosítható újítás hozzájárul ahhoz, hogy a Magyar Posta kiemelje, VII. ötéves tervi feladatait teljesítse.

(csapó)

Részleges munkaidő-csökkentés a távbeszélő- és a távírókezelőknél

A társadalmi munkaidő-alap való gazdálkodás életünk fontos kérdésévé vált. Az utóbbi 15 év alatt a heti munkaidő átlagosan hossa hat, illetve nyolc órával csökkent. A népgazdaság fejlettségi szintjéhez képest a munkaidő változása gyors volt. A szinkron megteremtése végett a meglévő munkaidő-alappal jobban kell gazdálkodni. A munkaidő-alap védelmére, a felhasználás hatékonyságának növelésére a közelmúltban több központi intézkedés történt, így például a szolgálatos szervek nyitva tartási rendjének módosítása, a hivatalos ügyek munkaidőn kívüli intézésének lehetősége, a Munka Törvénykönyvének a felmentési időre vonatkozó módosítása.

Rövidebb munkaidő

Ezen körülmények között került sor a távbeszélő- és távírókezelők munkaidejének csökkentésére. Ez egy hosszú, többéves küzdelem eredménye. A Magyar Posta vezetői és a Postások Szakszervezete valamennyi fórumot és érdekeltszervezet megkeresték, bizonyítva a távbeszélő- és távírókezelők kérésének jogosságát. Az egészségkárosodás veszélyforrásai — a távbeszélő-központok és -hálózatok rossz műszaki állapota, a távíró- és távbeszélő-kezelők magas zajszintje — csak hosszú távú program keretében szüntethetők meg. Az egészségkárosodás veszélyforrásait leghamarabb a munkaidő csökkentésével lehet megszüntetni.

Végül is a Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsának képviselői ez év áprilisában a következőkben állapodtak meg:

„A távbeszélő- és távíró-kezelők munkaidejének megváltoztatása, esetleg munkaidejük csökkentése átmeneti időre ott jöhet szóba, ahol az átlagosnál lényegesen nagyobb mértékben elavult, súlyos munkahelyi ártalmakat okozó berendezések vannak üzemben. A vizsgálatot és a javaslatot ezért meghatározott munkahelyekre kell elvégezni, illetve kidolgozni.”

Nem teljes körű

A megállapodás szerint a munkaidő-csökkentés tehát nem teljes körű, és nem tekinthető véglegesnek. Azokban a központokban lehet majd rövidebb a munkaidő, ahol az átlagosnál lényegesen nagyobb mértékben avult el a berendezés, és a munkahelyi ártalmak súlyosak. A csökkentett munkaidőt pedig, csak addig lehet alkalmazni, amíg az egészségi ártalom fennáll.

A munkaidő-csökkentés bevezetése sokrétű intézkedést

igényel. Vannak kérdések, amelyeket központilag, postaszinten kell rendezni, s vannak olyanok, amelyeket a sajátosságnak megfelelően, helyileg kell megoldani. Így: készült egy postaszintű, és kilenc közép fokú postaszervnél saját intézkedési terv.

Központi szabályozás

A központi utasítás meghatározza azokat a munkaköröket, amelyekre a munkaidő-csökkentés — a feltételek megléte esetén — vonatkoztatható. Ezek:

távbeszélő, telex hibafelvévő; postai gentex távírász; postai távíró-kezelő; postai távíratkövetítő; távolsági távbeszélő-kezelő; távbeszélő-kezelő; távolsági bejelentő, tudokozó munkahelykezelő; távbeszélő alközpont kezelő; távbeszélő rendező.

Nem érinti a munkaidő-csökkentés a részmunkaidős dolgozókat, továbbá azokat a teljes munkaidőben foglalkoztatottakat, akik munkaidejüknek csak egy részében látnak el távbeszélő-, illetve távíró-kezelői feladatokat.

Az utasítás szabályozza a kiemelt munkaidőalap visszapótlásának módját is, amely kétféleképpen lehetséges:

— a létszám növelésével, vagy

— a munkarend olyan változtatásával, amelyben az üzemidő és a munkaidő összhangban van. Tilos a munkaidő csökkentését túlmunkával pótolni!

Az utasítás kiterjed a munkajogi szabályozásokra is:

● a csökkentett munkaidő heti 36 óra, havi 156 óra;

● továbbra is lehet negyedéves, féléves munkaidőkeretet meghatározni;

● a napi munkaidő főforgalmú időben a hét, egyébként a tíz órát nem haladhatja meg;

● a munkaközi szünet továbbra is kiadható a munkaidő megszakításával, vagy a munkaidő előtt, illetve után;

● a technikai szünet kétszer tíz perc. Ezek össze nem vonhatók.

Fokozatos bevezetés

A Munkalélektani Laboratórium konkrét méréseket 19 központban végzett. Ezek közül 17 központ minősítése olyan, hogy indokolt a munkaidő csökkentése. Ebben a 17 központban már október első felétől az új munkarend szerint dolgoznak a kezelők. A többi központ kezelőinek bevonása csak fokozatosan valósulhat meg. A folyamat gyorsítására „mérési módszert” alakítanak ki, amely segítségével a középfokú postaszervek

maguk végzik el a környezeti felmérést és értékelést. A méréseket úgy kell ütemezni, hogy valamennyi központban — ahol a forgalmi-műszaki minősítő ténnyezők a munkaidő-csökkentést indokolják — 1987. június 30-ig át lehessen állni a heti 36 órás munkaidőre.

A központi szabályozó alapulvételével az átállásra a középfokú postaszerveknek a területi szakszervezeti bizottságokkal egyetértésben intézkedési tervet kell készíteniük, és azt érintett dolgozókat a végrehajtásról tájékoztatniuk kell.

Visszaállás

Az egészségkárosodás veszélyének megszüntetésére a leggyorsabb eszköz a munkaidő lerövidítése, de nem az a végső megoldás. A távbeszélő-, távírófejlesztéssel, rekonstrukcióval összhangban folyamatosan meg kell tenni azokat a műszaki-szervezési intézkedéseket, amelyek a kezelők munkahelyi ártalmának csökkentését, megszüntetését eredményezik. Ezeket az intézkedéseket a Magyar Posta Központja munkaprogramjában ütemezi, a középfokú postaszervek a beruházási, üzemeltetési feladataik során teszik meg, a Posta Kísérleti Intézet kutatási-műszaki fejlesztési tevékenysége keretében programozza.

A megvalósított műszaki-szervezési intézkedéseket követően egy éven belül értékelni kell, hogy az egészségkárosító tényezőkben történt-e változás. Amennyiben a mérési eredmények a 36 órás munkaidő további alkalmazását nem indokolják, vissza kell állítani a heti munkaidőt 40 órára.

Várható hatások

Feltételezhető, hogy a munkaidő-csökkentés következtében vonzóbbá válik a távbeszélő-, távíró-kezelői munkakör, és stabilizálódik a létszám, Budapesten a létszámihiány csökken, esetleg megszűnik.

Várhatóan csökken a foglalkozási ártalommal is összefüggésbe hozható megbetegedések száma, ami a dolgozók fokozott egészségővé mellett a munkaidőalap jobb kihasználására pozitívan hat.

A dolgozók egyenletesen terhelhetők, a munkaidő utolsó két órájában kiesett kapcsolások lebonyolíthatóvá válnak, és a kezelői magatartásból eredő hibaszám is csökken.

Mindhárom tényező kedvezően befolyásolja a szolgáltatás színvonalát, s nem utolsósorban javul a munkahelyi légkör és a munkafegyelem.

Tóth Pálné

A jó szolgáltatáshoz megbízható berendezés kell

A Posta Kísérleti Intézet tudományos napjai

Dr. Sallai Gyula igazgató üdvözlöi a résztvevőket

Köztudomású, hogy igen nagy feladatokkal kell megbirkózni a postának. Nem csupán arról van szó, hogy meg kell állítani a távközlésnek a népgazdaságtól való elmaradását, hanem — kilépve a klasszikus szerepből — az információ egyszerű szállításától a nagy információs üzletig, a továbbítás összetett, modern formáig kell eljutnia. A Posta Kísérleti Intézet kutató, fejlesztő bázis, s fontos feladata most, hogy mindezen programját, szellemi tudományos megalapozottságát

előkészítse. Az eszközök generációváltása zajlik napjainkban, új technikák, technológiák és anyagok születtek, a digitalizálás, a tároltprogram-vezérlésű rendszerek, újfajta műanyagok... ezek az információ-továbbítás fejlődésének elemei. Az idén is megtartotta tudományos napjait a PKI. A két témakör, melyet meghirdetett, látszólag nem kapcsolódik szorosan a távközléshez. De ha felmérjük, milyen fontos — különösen jelenlegi gazdasági körülményeink közt —, hogy

megbízható, időtálló és energia-takarékos eszközöket építsünk rendszerre, érthetővé válik, miért az energiaellátás, az anyag- és alkatrészvizsgálat, a környezetállóság kérdéseit elemezték a szakemberek. Külföldi és magyar előadók, az elmélet és a gyakorlat képviselői ültek e célból össze. Ha a posta a hatósági szerepet levétközvéen szolgáltatónak kíván a közönség rendelkezésére állni, ehhez alkalmas, rendeltetésszerűen használható, megbízható eszközökre van szükség — mondta megnyitó beszédében dr. Sallai Gyula, a PKI igazgatója.

Az intézet a tudományos tanácskozás három napja alatt a külföldi szakembereknek és a postaszerveknek bemutatta idevágó tudományos, fejlesztési munkáját. Helyszíni bemutatók és kerekasztal-beszélgetések tették elevenné a tapasztalat-cserét, kapcsolták a szekcióüléseken elhangzottakat a mindennapok gyakorlatához. Reméljük, a tudományos napok kellő fórumot adtak a külföldi leszármazottak a tudományok területére, hogy a magyar ipar is professzionális, tartós eszközöket bocsásson a távközlés rendelkezésére.

Nagy Zsuzsa

Látogatás a Központi Táviróhivatalban

Cikkünk nyomán

Béke-barátság

„Ütlevél nélkül, a posta segítségével” címmel cikkét közöltük, amelyben beszámoltunk arról, hogy egy kis piros léggömb segítségével átrepülte az Alpok hegyláncait egy béke-üzenet, amelyet általános iskolás kisgyermekek küldtek világgá Camposampieróban, hazájuk felszabadulásának ünnepén, 1986. április 25-én. Az üzenetet a Kapuvári Pátzay Pál Általános Iskola kisdíákjai vették és a Győr 1-es postán, a telefonközpontosok Béke és barátság brigádjának segítségével a feladók címét is megtudtuk. Így kelhetett útra a kapuvári levél, amelyre az alábbi válasz érkezett egy nyolcesztendő gyermek írásával Olaszországból. A levél így szól:

„... A Padova tartományban lévő camposampierói és rustegai általános iskola tanulói. Tudomásunkra jutott, hogy megkaptátok egy léggömbbel küldött békeüzenetünket, amelyet mi 1986. április 25-én bocsátottunk fel. Ez a nap nálunk a felszabadulás ünnepe, amely az 1945. április 25-i dátumra emlékeztet, amikor hazánk, Olaszország felszabadult a diktatúra alól. Ezen a napon minden esetben a gyermekek a sárkányok napját ünneplik, és rengeteg sárkányt engednek fel a kék tavasz égre, mivel nálunk a sárkány a szabadság jelképe. Ebben az évben békeüzeneteket bocsátottunk fel, mert Olaszországban ezt az évet a béke évének nyilvánították. Boldogság nekünk, hogy egy üzenetünk Magyarországra is eljutott. Kíváncsiak vagyunk, hogy milyen körülmények között, és ki találta meg a gondolatunkat...? Mi, az olaszországi Padova tartományban lévő camposampierói és rustegai általános iskola tanulói testvéri üdvözlésünket küldjük...

A pontosság kedvéért itt kell elmondanom, hogy a nálunk ismert, és igen kedvelt gyermekjátékot, a papírsárkányt az olasz kisgyermek nem sárkánynak, hanem sasoknak: aqilone-nak nevezi. Tehát a szabadság olasz jelképe nem a sárkány, hanem a sas.

A kapuvári kisgyermek nagy örömet élt a gyors válasznak, és szeretetük jeléül képeslapokat és képeskönyveket küldtek olasz pajtásainak Soós Ernő tolmács Katalin nevű lányával. Ő, amikor visszaért, elmondta:

— Úgy fogadtak a camposampierói kisdíák és tanárai, akárha én magam lettem volna a Magyar Népköztársaság... Kár, hogy előre megbeszélt nyári római szabadságom csak pár órát engedélyezett nekem arra, hogy velük lehessen. Egyébként mutattak nekem új dolgokat, amelyek beszámoltak arról a „légköri szennyezésről”, amely elvitte a békeüzenetet az Alpokon túlra és amely „igen kedves magyar barátokra talált...” A lapok a magyar levelekről fotókópiát közöltek, nehogy valaki kételkedjen a „légköri csodában”.

Még Soós Katalin ottjárt előtt útravetelt egy másik levél is az Olaszországi Állami Oktatási Igazgatóságától. Romeo Carraro, a camposampierói körzet oktatási ügyi igazgatója írt a Pátzay Pál Iskola tanárainak. A levélben ez áll:

„Kedves Kollégák! Köszönöm azt a kedvességet, amellyel Önök válaszoltak a mi békeüzenetünkre, amelyet a mi növendékeink az április 25-i felszabadulási ünnep alkalmából küldtek világgá. Előző levelünkben már küldtünk ízelítőt a mi kisdíákjaink által írt fogalmazásokból, amelyek arról tanúskodnak, hogy ők is értik és érzik a béke jelentőségét... Ahogy az iskolaév megkezdődik, részletesen ismertetem tanulóinkkal a mi szép barátságunk eddigi eredményeit, és azt, hogy továbbra is ápolni szeretnénk ezt a kapcsolatot. Ha egyetértene velük: a két iskola növendékei levelezhetnek egymással. Lehetne, hanem elősegíthetné a népeink közötti mélyebb barátság kialakulását. Itt küldök Önöknek egy fényképet, amely az ünnepség alkalmából készült...”

És íme egy hír, amely még augusztusban érkezett: Paolo Pozzobom, a városi tanács tanácsosa arról értesített bennünket, hogy rövidesen útra kel egy olasz delegáció és meglátogatja Magyarországot. Mindezekelőtt természetesen Kapuvárt.

És az események felgyorsultak, mert két nappal később újabb telefont kaptunk Paolo Pozzobomtól. Boldogan és izgatottan mondta, hogy egy hét múlva útra kel egy kilenc tagú delegáció. Tudunk-e részükre a kapuvári szállóban helyet szerezni.

Nem tudunk. Tudományunk csődöt mondott. A magyar szállodák — mind vidéken, mind a fővárosban — általában az év elején elkelnek. Kihez forduljunk segítségért? Kilenc ember nem tud meghálni két ágyban.

Ismét a Győr 1-es postán, a Béke és barátság szocialista brigád segített. Amikor kiderült, hogy a szállóban nincs hely, nem kilenc nincs, de egyetlen egy sem, körbetelefonálták a megyét és a megyeszékhely szálláslehetőségeit és fél órával később örömmel közölték:

— Hét helyet tudunk szerezni. Ez a hét hely megfelel kilenc helynek, mert három pótágyat még tudnak felállítani olasz barátaink részére.

Így a boldogító, biztató választ este már meg is adhattuk kedves ismeretlen barátainknak: „Szállás lesz...”

Meghatódva mondtam köszönetet azoknak az embereknek, akiknek egész napjuk az idegesítő nemzetközi kapcsolatokkal és persze sikertelen kapcsolatokkal van tele, mert sok dolog ellenére is volt idejük arra, hogy a két nép véletlen-váratlan, de igen szép béke-barátságával törődjenek.

Olasz barátaink megérkeztek, és nagyon szép nyarutót töltöttek Kapuvárott, Budapesten és Balatonon.

Kapuvárott több mint három napot töltöttek. Ott fogadta őket Varga Erzsébet, az MSZMP Városi Bizottságának első titkára, dr. Nagy András, Kapuvár Város Tanácsának el-

nöke és Pölöskei Sándor, a Pátzay Pál Általános Iskola igazgatója. Ezután megtekintették a várost és annak történelmi nevezetességeit, majd ellátogattak Sopronba, ahol az értékes emlékekben gyönyörködtek.

A búcsú napján a Hanság rengetegében jártak, és táborúznél baráti beszélgetésen vettek részt. A búcsúzásnál ezt mondták:

— Nagyon-nagyon szép volt minden... Szeretnénk itt maradni...

Visszaérkezve hazájukba, a minap ezt a levelet írták:

„Kedves Barátaink! Ezúton szeretnénk hálánkat ismét kifejezni a szívélyes fogadtatásért, amelyben részesítették bennünket. Ezek a sorok nem a szokásos, kötelező köszönetet akarják kifejezni, hanem sokkal inkább azt a szívből jövő hálát, amelyet valamennyien érzünk...”

Itt, Camposampieróban lépten-nyomon érdeklődnek ismerőseink látogatásunkról, és mi örömmel és szívesen mondjuk el nekik, hogy látogatásunk révén — úgy érezzük — sikerült lerakni egy őszinte és mély barátság alapjait.

Paolo Pozzobom részletesen beszámolt utazásunkról Romeo Carraro igazgató úrnak. Ő... feltétlenül szükségesnek tartja a kapcsolat további elmélyítését, és örömmel várja a kapuvári küldöttség érkezését, mert egy kellemes, váratlan meglepetést is tartogat a számunkra.

Polgármesterünkkel dr. Pagetta úrral is találkoztunk. Neki is beszámoltunk látogatásunkról és a kapuvári tanács-háza dísztermében lezajlott hasznos és kellemes fogadtatásról...

A mi polgármesterünk jóleső érzéssel, sőt büszkeséggel vette tudomásul, hogy Kapuvár város politikai és közigazgatási vezetői milyen nagy megbecsüléssel és barátsággal fogadták városunk kis küldöttségét, és milyen komolyan vették azt a békeüzenetet, amely innen indult el. Ő is kifejezte azt az óhaját, hogy Önöket hivatalosan is meghívjuk az 1987. április 25-i ünnepségünkre. A részletek tisztázására még telefonálunk, ebben minden bizonynyal ismét segít a Magyar Posta győri Béke és barátság brigádja. Őket is szeretettel üdvözljük.

A mi kapcsolatunk egy léggömbre bízott békeüzenettel kezdődött. A békét fárdhatatlanul, napról napra védeni, építeni kell. Reméljük, hogy az eddigiekhez hasonlóan tovább épül a mi barátságunk is. Befejezésül ismételtelen kifejezzük köszönetünket, és mindenkit szívélyesen üdvözlünk. Camposampiero, 1986. szeptember 10... És kilenc aláírás, azoktól, akik ily voltak.

Nos, ennyit egy magyar és egy olasz város béke-barátságának eddigi alakulásáról, amely Győr 1 postahivatal Béke és barátság szocialista brigádjának segítségével kezdődött el, és alakult tovább, s ami szívós kitartásuk nélkül talán létre sem jött volna...

Sindulár Anna

Kedves Postás Szülők! Kedves Nyolcadikos Tanulók!

A Magyar Posta fontos feladatot tölt be a népgazdaságban a belföldi és a nemzetközi postai és távközlési forgalom lebonyolításával. E sokrétű feladat csak jól képzett szakemberekkel látható el.

Az általános iskolák VIII. osztályos tanulóit ezúton tájékoztatjuk, hogy a Postaforgalmi Szakközépiskolában (Budapest V., Irányi u. 3., II. emelet, Levélcím: Budapest, postafiók 3., 1360) a korszerű általános műveltséggel együtt postaforgalmi képzést is kapnak. Az iskola elvégzése a postai bérrendszert II. szakcsoportjába való besorolásra ad lehetőséget. Jelenleg a kezdő havi bér (Budapest) 3500—3700 forint és a pótlékok. A középiskolai tanulók — már az első évben is — szerződést köthetnek a különböző postaszervekkel társadalmi tanulmányi ösztöndíjra, melynek összege — a tanulmányi eredménytől függően — havonként 300—500 forint.

A végzett tanulók — az érettségi bizonyítvány birtokában — különböző postaforgalmi munkakörökben, valamint adminisztrációs munkaterületeken dolgozhatnak. Lehetnek egyesített felvevők, pénzfelvevők, főpénztárosok, rendszeres helyettesek, forgalmi előadók, I—III. osztályú hivatalok vezetői stb.

Megfelelő munkaviszony eltelte után a felsőfokú postaforgalmi és egyéb szaktanfolyamokon tovább képezhetik magukat, s minősített munkakörökbe kerülhetnek. Az iskolában érettségizett tanuló jogosult bármely felsőoktatási intézménybe továbbtanulásra jelentkezni, de szakirányú továbbtanulást el-

sősorban a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola (Győr) nyújt, üzemmérnöki képesítéssel.

Tanulóink már az első évben a Magyar Posta kollektív szerződésében meghatározott juttatásokban részesülnek (távíró-, távbeszélődíj-kedvezmény, díjmentes csomagszállítás).

Az I—II—III. osztályos tanulók minden tanév végén — díjazásért — kötelező 3 hetes postahivatali gyakorlaton vesznek részt.

Az iskolai KISZ-szervezet hatékonyan segíti a tanulók politikai fejlődését. Énekkar, szakkörök szolgálják a tanulók esztétikai nevelését, bő lehetőséget nyújtva a tanórán kívüli ismeretszerzésre. A Postás Művelődési Központ is hozzájárul a tanulók önképzéséhez. Több sportágban versenyszerű tevékenység folyik, amelyet a Postás Sport Egyesület támogat.

Az iskolánkba való felvételt az általános iskola útján, az ebből a célból kitöltött jelentkezési lapon lehet kérni. Az iskolánk mellett működő Sziklai Sándor és József Attila Kollégium az arra szociális szempontból legjobban rászoruló tanulóknak kollégiumi elhelyezést nyújt. A kollégiumi igényt a jelentkezési lapon kell jelezni.

Kérjük, hogy a jelentkezési lapon iskolánkat az első helyen jelölje meg! A felvétel elbírálásánál a postászülők gyermekei azonos pontszám esetén — előnyt élveznek.

A postai munkára kedvet érző tanulókat szeretettel várja

a Postaforgalmi Szakközépiskola

A közelmúltban országgyűlési képviselők látogatást tettek a Magyar Postánál. A vendégek többek között az új Krisztina központ hibabejelentő munkahelyeivel is megismerkedtek.

Viziten a posta egészségügyi szolgálatánál

II. rész

Cikkünk első részében dr. Király János főorvossal, a posta üzemorvosi hálózatának vezetőjével az üzemorvosok feladatairól, hatásköréről beszélgettünk. Beszélgetésünket a dolgozók egészségügyi nevelésének kérdésével folytatjuk.

— *Mi a tapasztalata, mennyire veszik igénybe az üzemorvosi rendelőket?*

— Ez változó, de a rendelő nagyobb terhelést is elviselhetnek. Az okot, amiért nincs mindig nagyüzem nálunk, elsősorban a helytelen gondolkodásban látom. Régi „magyar átok”, hogy a beteg a saját jószántából még akkor sem fordul orvoshoz, amikor pedig tulajdonképpen súlyos az állapota. Halogatjuk a fog kezelését, végül már csak kihúzni lehet. Kitartóan dohányozunk, de testmozgásra, egy kis futásra csak a pénz után vagyunk hajlandóak...

— Ezért lehetünk tanúi az üzemegészségügyben szemléleti változásnak: jobb, ha nem várunk a betegre, hanem elébe megyünk. A mi esetünkben úgy, hogy közvetlenül a munkahelyekre visszük a rendelőket. A dolgozók, mire hazaérnek a munkából, vagy a második műszak, vagy a televízió és a fotel várja őket, se kedvük, se idejük órákat tölteni a körzeti várókban.

— A hálózat mögött kórházi bázis áll, amely bármilyen szakrendelés igénybevételét lehetővé teszi: fül-orr-gége, ideg- és belgyógyászat, kardiológia, artériás-vénás kivizsgálás, és még sorolhatnám. Szükség esetén szakvéleményt adunk. Erre olyankor kerülhet sor, ha a dolgozó kártyázási igényt nyújt be, mondjuk halláskárosodás miatt.

— *Ez gyakran előfordul?*

— Nem túl gyakran, de ha jogos a panasz, és bíróságra kerül az ügy, a postát járadék fizetésére kötelezhetik a dolgozó élete végéig. Éppen ezért kell felhívnom a figyelmet az egészségügyi felelősségre, s ezt ne úgy értse, mintha a dolgozókkal szemben kívánnék állást foglalni. A munkásfelvétele megelőző vizsgálatokra két okból is szükség van: ha más munkahelyről már kialakult halláskárosodással érkezik a dolgozó, ezt ki lehet szűrni, másrészt állapotától függően megállapítható, milyen fokozatú védőeszköz használatára kell kötelezni.

A dolgozók felelőssége

— Máskülönben a védőeszközök használata mindenütt kötelező, ahol veszélyeztető tényezők vannak a munkafolyamatban. A védőeszközök használatának elmulasztása felmenti a munkáltatót a felelősség alól. Egyesek könnyelműségére jellemző, hogy kölcsönösen lebeszélnek egymást a védőeszközök használatáról, mondván, hogy akkor nem kapják meg a „siketpénzt”. De hogy ily módon esetleg valóban megspórolhatunk egész életükre, anélkül, hogy abból bármi „hasznunk” lenne, az már nem jut eszükbe. Az ilyesmi megelőzésére tartá-

nám hasznosnak, ha az üzemorvosokat szorosabban vonnánk be a munkavédelmi felmérésekbe. Így az egészségügyi kritériumok megállapításánál, új beruházások létesítésénél, a szakemberek véleménye is bekerülne a tervekbe, javaslatokba.

— *Ettől eltekintve, kielégítőnek tartja a postai és az egészségügyi vezetők együttműködését?*

— Engedje meg, hogy erről egy kicsit részletesebben beszéljek! Az jó, hogy a posta bővít és vásárol, higiénikus, egészségnevelőt alkalmaz és új szakmai csoportot alakít. A konkrét betegellátást így valóban magas szinten tudjuk megoldani. Mégis, ha tevékenységünket összességében kívánnám jellemezni, akkor azt kell mondanom, hogy ez csak definitív és diagnosztikai munka lehet. Magyarul: megállapítjuk ami van, és kezeljük, gyógyítjuk, hogyan tudjuk. A legfontosabbra, a megelőzésre, így nincs lehetőségünk. Hiányoznak a veszélyeztetettségi tényezők központilag nyilvántartott adatai. Ugyanígy nincs adatszolgáltatás a munkavédelmi szemlékről, bejárásokról, hiányoznak a céltartó és rendszeres ellenőrzések. Az üzemi balesetekről nem készülnek szakmailag is feldolgozható statisztikák, ennek nincs apparátusa. Emiatt nem lehet időben felderíteni a latens (rejtett), és a pszichés-neurotikus ártalmakat és azok forrásait. Magától értetődik, hogy mindez akadály a kutatás útjában is. Ha nem teszünk valamit, a későbbiekben ez komolyan visszaüthet a postára.

Rövid és hosszú távon

— *Az adminisztráció döcönei, fogatékosságai ellenére milyen tervei vannak az egészségügyi hálózat vezetőjének?*

— Ami a napi munkát illeti, nem panaszkodhatunk: a jelenlegi szervezetben is tudunk dolgozni. A központosítás jó oldalaira példa lehet a munkaalkalmasság elbírálására kialakított metódus, amely egységes szakmai szemlélettel párosul. Mindent egy helyen lehet megcsinálni, nem kell „futtatni”, különböző helyekre küldözgetni a dolgozókat. Így sok munkórát megtakaríthatunk, s tehermentesíthetjük az orvosokat is.

— *A szakmai igények viszont nincsenek mindig összhangban a gazdasági lehetőségekkel. Ez talán természetes is, az viszont már kevésbé, hogy a posta miért költ bőkezűen — főként új létesítményekre —, miközben nem kéri ki a szakemberek véleményét. A szempontok egyeztetése pedig elsősorban a posta érdeke lenne, hiszen a saját dolgozóiról van szó. Több találkozási, megbeszélésre volna szükség.*

— *Kapnak-e támogatást törekvéseikben a Postások Szakszervezetétől?*

— A legtöbb kérdésben teljes nézetazonosság van közöttünk. A szakszervezet irányelvei mögé (amelyek jók) kellene, hogy felzárkózzanak a tervek és a határozatok. Beruházási

kérdések minősíthető például, hogy létesítsen-e új fogorvosi rendelőket a posta? Két fogorvost tartok jelenleg „tartalékban”, de ezt nem tehetem a végtelenségig. Ha más terület kéri, kénytelen leszek odairányítani őket, s a posta lemarad róluk. Budán nincs fogászatunk, az új Krisztinában lehetne. A másikat a Verseny utcába lehetne telepíteni, ahol rengeteg fizikai és nódolgozó van. Az ő ellátásukban ez igen nagy jelentőségű lenne. A helyiségek megvannak, úgy tudom pénz is volna, csak éppen választ nem kaptam a mai napig. Ugyanakkor a bővítésre kormány- és SZOT-határozat van.

— *És a távolabbi jövőbe tekintve, milyen elképzelései vannak?*

— Szeretnénk legalább egy postai üzemnél számítógépes morbiditási felmérést végezni, adatnyilvántartási rendszert ki dolgozni. Ez része, mintája és alapja lehetne a későbbi általános programnak. Megmutatná, milyen összkép várható egy, a posta egészére kiterjedő vizsgálat esetén. Lennének végre kritériumaink, viszonyítási alapjaink, vizsgálati szempontjaink. Nem lehet vaktában keresni, mondjuk, a foglalkozási ártalmakat: tudnom kell, hogy mit és hol keressek, s a esetleges elváltozást mihez képest észlelem, s mennyi idő múlva. Javítani szeretnénk a rehabilitáció feltételeit, de a kevésbé ismert, nem kutatott problémákra is gondolunk. Ilyenek a mágneses terek és a nagyfrekvenciák hatása az emberi szervezetre, az öröklésre. Dolgoznak ilyen hatásoknak kitett emberek a postánál.

Bízom abban, hogy a posta — ahogyan eddig is — megértéssel fogadja kezdeményezéseinket, s „kiegyenesít” néhány fölösleges kanyart az ügyvitelben.

Növelni a posta vonzerejét

Hogy pont is kerüljön az i-re, a Postások Szakszervezetének szociálpolitikai osztályvezetőjét, Németh Istvánnét kértük meg, értékelje röviden az üzemegészségügyi helyzetet:

— *A hálózat fejlődése valóban figyelemre méltó, de nem elégedhetünk meg ennyivel. Növelni kívánjuk az üzemorvosi szervezet jelentőségét, tekintélyét, többek között azzal, hogy messzeemenő támogatjuk a hatékonyabb központi irányítás gondolatát. Ez a dolgozók magasabb színvonalú egészségvédelmét eredményezné, ami közvetve jelentősen növelné a Magyar Posta vonzerejét. Kíváncsi volna az orvosok nagyobb anyagi és erkölcsi megbecsülése, a szakfelügyelet egységesítése.*

A rendelők között néhány igazán szép is van, a többségük megfelelő, de — főként vidéken — akad még gondunk a helyiségekkel. A szükségmegoldásként leválasztott, szűk és zsúfolt rendelőkből nem szívesen jönnek az orvosok. Ilyen és más okok miatt nem valósulhatott meg néhány távlati célunk, ahogyan az a legutóbbi, XII. kongresszuson is elhangzott. Szeretnénk, ha mindazokban a vidéki városokban, ahol igazgatóság vagy olyan postaszerv működik, amely 500-nál több dolgozót foglalkoztat, üzemorvosi rendelő létesülne. Nem feledkezünk meg a központi rendelőről sem. Reméljük, hogy a VII. ötéves tervidőszakban sikerül a legtöbb, az üzemegészségüggyel kapcsolatos gondunkat és feladatunkat megoldanunk.

Pintér Károly

Ki a leggyorsabb?

Adatrögzítők versenye

Augusztus végén nyolcadik alkalommal rendezték meg Budapesten a szakszervezeti ifjúsági napokat. A rendezvények, programok egyre bővülő kínálatával évről évre nő a résztvevők száma, válik egyre népszerűbbé ez az esemény.

Hagyomány, hogy a rendezvény keretében egy-egy szakma ifjú mesterei is versenyre kelnek egymással, de megmérettetés mindeddig csak a hagyományos szakmákban volt. Most először a számítógépek a munkánkban, sőt ma már mindennapjainkban is betöltött szerepének hangsúlyozására, ifjú adatrögzítők számára rendeztek országos versenyt.

A Szakszervezetek Budapesti Tanácsa, a KISZ KB és a KISZ Budapesti Bizottsága által kiírt és támogatott versenyre a Posta Számítástechnikai és Elszámozási Intézet dolgozói vállalkoztak, sőt a részvétel feltételeit, a lebonyolítás módját is az intézet számítástechnikai szakemberei dolgozták ki.

A verseny két részből, egy szakmai-politikai tesztből és egy 45 perces adatrögzítési feladtból állt, amelynek során a fanumerikus adatokat kellett a résztvevőknek a MERA típusú adatrögzítő gépre vinniük. A versenybíráóság előzetes becslése szerint a legjobbak körül-

A PSZI győztes versenyzője: Papszt Imréné

belül 150 ilyen adat rögzítésére voltak képesek (egy-egy adat helyes rögzítéséért egy pont, a szellemi tesztért összesen 30 pont járt).

A versenyzők munkáját két fős csapatban és egyénileg is értékelték. Az első országos adatrögzítő versenyt elsősorban a KISZ és a KISZ Budapesti Bizottsága által kiírt és támogatott versenyre a Posta Számítástechnikai és Elszámozási Intézet dolgozói vállalkoztak, sőt a részvétel feltételeit, a lebonyolítás módját is az intézet számítástechnikai szakemberei dolgozták ki.

zött a másik postásversenyző Gulyás Gyuláné is, aki szintén a PSZI adatrögzítője. Csapatban is az intézet lett az első, így a most először megrendezett országos adatrögzítő versenyen valóban szép postásiker született.

És ami még nem mellékes: a PSZI kiváló házigazdája volt az eseménynek, a zökkenőmentes lebonyolítás, a baráti hangulat hozzájárulhat ahhoz, hogy a résztvevők elvigyék az intézet jó hírét szerte az országba.

(áts)

Postásarcok

Az izsáki kupanapok szervezője

Él Izákon egy fiatalember, aki tiszteletreméltó szorgossággal dolgozik a közművelődésért. Ért az emberek nyelvén: közönsége körében forgolódik nap mint nap, segítőkész, önzetlen és sok jó ötlete van. Mi szükséges még a szakmához? Azt kínál az embereknek, amit igényelnek. Természetesen mindent kulturált tálalással.

Vagyis korszerű gondolatot valósít meg sportrendezvényekhez kapcsolódó táncmulatságokkal, társas együttlétek, beszélgetődelutánok szervezésével. Hogy milyen költségvetésből dolgozik? Semmilyenből! Intézményi háttér nélkül, baráti, rokonai segítséggel kreálja a semmiből — a haktiműsoroknál százszorta élvezetesebb — „kupaérkezéseit”. Így nevezi ő, amit a szaknyelv talán úgy mondana: „Komplex rekreációs program”.

Az amatőr népművelő mind ezért nem kap fizetést. Másból él. A Magyar Posta izsáki hivatalának megbízott dolgozója. Pénzre nem kacsintva szegődött a közművelődés szolgálatába. A fiatalember neve: Hajnal Sándor.

— 1970 szeptemberében lettem postás — mondja a lelkes szervező. — Jelenleg a kézbesítőcsoport vezetője vagyok. Nívóval járom nap mint nap a hárt, a külterületre viszem a küldeményeket.

— *Elismerés?*

— 1982-ben a Kiváló Dolgozó, három évre rá a Kiváló Munkáért kitüntetést kaptam meg. Legnagyobb kitüntetésem azonban, hogy megbecsülnek az emberek.

— *Ez persze nemcsak a csoport, hanem a „csapatvezetőnek” is szól...*

— Én is úgy érzem, hogy a szervezőmunkám is számít. Sokan tudják, hogy a fodor-erdei labdarúgók csapatkapitánya vagyok.

— *Hol van a Fodor-erdő?*

— Sporttelepünk Izsák keleti részén, Szajorban van. Nem messze az iskolától. Már a háború előtt is odajárt a tanyák fiatalága. A tanítók irányításával sportnapok, ünnepek, majálisok, szüreti bálók szerveződ-

tek ott. Mi újra felfedeztük a helyet, és azt, hogy milyen jó néha megállni és játszani egy kicsit.

— *Hogyan verbuválódott az egyesület?*

— Nem vagyunk mi igazi, bejegyzett klub. Nincsenek tagkönyveink, igazolások. De a barátság csapatát szervezte az alkalmilag összeállított focistákat. Bárki jöhet, szívesen fogadjuk. Jelenleg — ha a hozzátartozókat, családokat is számolom — száz-százötven fős a közönség. Kupanapokon persze többen vagyunk: hét-nyolcszázan is. Vagy az izsáki közművesek vagy a szobafestők tizenegye jön el ellenünk mérkőzni. Játsszunk már az Izsáki ME-DOSZ válogatottjával és a honvédségi csapattal is. A rangadók után zenés esteket szervezünk. A családok főznek, s aztán végigkóstoljuk, kié a legjobb pörkölt vagy gulyás.

— *Szabad idejében szervezi a találkozókat?*

— Részben igen. A munkahelyem azonban olyan, hogy napközben is szervezhetek. Hirdethetem, mikor lesz megint forduló. Több száz ember elhelyezésére azonban föl kell alaposan készülni. Ezért a barátaimmal — Bús Lászlóval, Szakál Imrével és amíg élt, Németh Lajossal — a várva várt szombat hetében néhány nap szabadságra megyünk. Szervezni kell. Építeni a sátrakat és a zenekarnak a színpadot. Mellék-helyiségek és személtároló is szükséges. Sokaknak csak ürügy a foci. Nem is nézik a meccset, hanem diskurálnak, énekelnek, sétálnak a szép erdei tisztáson.

— *Hogyan indul a szervezés?*

— Ma már sokan sürgetnek: „Sanyikám, jó lenne már megint egy kupanap!” Megkezdjük az előkészületeket. Szinte mindenki segít. Bátran mehetek az állami gazdasághoz vagy a tévészhez traktort, fűrészt, vagy faanyagot kérni. A plakátokat legépelik és fénymásolóval sokszorosítják meghívóinkat. Aztán jönnek a kisiparosok. Ácsolnak, kaszálnak, szerelik a villanyt. Van olyan, aki pénzt ajánlott föl, hogy támogassa egyesületünket. Az izsáki rendőrök is kijárnak ide, és nekünk szorokolnak.

— *Azt mondta, zenekart is fogadnak.*

— Igen. Ha vége a mérkőzéseknek és leszáll az est, hajnalig áll a bál. Járnak ide hetven-nyolcvan éves nagyszülők és iskolás gyerekek is. Aki nem táncol, beszélget. Az idősebbek elvezetik a fiatalokat. A község vezetői is ellátogatnak rendezvényeinkre. Legutóbb országgyűlési képviselőnk itt tartotta fogadónapját. Volt beszélgetőtárs bőven...

— *Tehát a község vezetői is ismerik munkáját?*

— Igen. Ismerik. Most közös sportnapokat készítettünk elő a KISZ és a MHSZ vezetőségével. Most szervezzük a „Fut-Izsák napot”. A bátor vállalkozók Izsákról futnak a Fodor-erdőig. De sok más közös program is van. Télen például itt szánkózik és sziá a község apraja-nagyja. Arról is szó van, hogy parkerdővé építik majd ki a szép területet.

— *Megéri ez a sok lóvás-futás?*

— Az emberek örülnek, ha kint a szabadban nyugodtan beszélgethetnek, élénkelhetik kedves régi nótájukat. Néha persze úgy kell meggyőzni őket arról, amit maguk is kedvelnek. De a barátság jó dolog. Szerintem csak az tudhatja igazán, milyen jó örömet szerezni, aki már maga is szervezett hasonlókat...

Mert kell egy csapat, s nagyon jó, ha valaki rátalál a saját közönségére.

Fazekas P. József

Az Egressy úti orvosi rendelő

Új épületek — szépségghibákkal

A posta évente sok-sok milliót költ új hivatalok építésére, a dolgozók szociális és munkakörülményeinek javítására. Ezt tette Békéscsabán is: az elmúlt tíz évben adták át a Békéscsaba 1-es postahivatal és a Békés Megyei Távközlési Üzem új, modern épületeit. A békéscsabai postások nagy része tehát sokkal jobb munkakörülmények közé került. Arra voltam kíváncsi, hogy az új helyzetben milyen körülmények között dolgoznak a postások. Riportutam során több bosszantó szépségghibával találkoztam.

Kívülről minden szép

Ha nagyritkán Békéscsabára látogatok, mindig ér valami meglepetés, mint amikor az ember egy kisgyereket már szinte kamaszon lát viszont. A minap is, amikor ott jártam, kellemes meglepetésként ért, hogy a vasúttól a főtélig vezető utat sétálóutcává alakították át. Jóleső érzés volt végigmenni, látni a nemrégiben épített házakat. A kritikusabban szemlélő bizonyára a hiányosságokat is észrevette, de én már úgy vagyok ezzel: a kis eredményeknek is örülök. És biztos, hogy ez a kevés a városnak nagy erőfeszítésébe került.

Ahol az a sétalóút beletorkollik a Lenin útba, magasodik a posta modern épülete, amely szinte kéri környezetéből egyszerű szépségével. Békéscsaba öt postahivatala közül ez a legnagyobb: itt van a kézbesítésszolgálat is. Kétszáznegyvenen dolgoznak itt. A belső szolgálatot száztizen látják el, a többiek egyesített kézbesítők, hírlaposok: innen indulnak nap mint nap, hogy ellássák Békéscsaba hetvenezer lakosát újságokkal, hogy kézbesítsék a leveleket, a pénzt és a csomagokat.

— Itt normális körülmények vannak — mondja Szántó István, a Békéscsaba 1-es postahivatal vezetője. — Ez már nem a régi, elavult hivatal, ahol azelőtt dolgoztunk. Ezt az új postát több mint hatvanmillióért építették, és hét éve dolgozunk itt. Régi hivatali épületünket a távközlési üzem vette át. Végigvezet a helyiségeken, mutatja a mosdókat, a fürdőket, a vécéket, öltözőket. Közben arról panaszkodik, hogy nem minden dolgozó becsüli megfelelően az új hivatalt: gyakran dobálnak a műanyag padlóra csikket.

Sajnos, itt is el-elvisznek néhány zuhanyrózsát, tekerőgombot. Főleg olyan dolgokat, amiket a kereskedelembe nem lehet kapni. Itt rontják a munkakörülményeket, otthon javítják.

— De azért — mentegeti beosztottjait — sokat javult az emberek viselkedéskultúrája. A környezet mégiscsak jó hatással volt rájuk.

Közben beérünk a levélfeldolgozó

A kézbesítők indulás előtt is dolgoznak

harminckét-harminchárom fok van. Elképzelhető, mennyire tudnak két-három óra után koncentrálni az itt dolgozók.

— Ez az egyik legrosszabbul sikerült helyiség — fogad Mikó Lászlóné főpénztáros. — Ezt minden termelési tanácskozáson szóvá tesszük. Az építetők nem gondoltak arra, hogy ennyire megnő a pénzforgalom. Mióta beköltöztünk ide, azóta jöttek ki az új fémtízesek, fémhúszasok, az új ezerforintos. Hogy a munkánkat megkönnyítsék, kaptunk számológépeket, utalványfelvívó gépeket. Nézzé, ezt a köteg ötszázast pillanatok alatt megszámlolja a bankjegyszámláló gép. — Beleteszi az ötszázast a gépbe. Nézem az órát: tizenhárom második perc alatt számlolta meg a száz darab ötszázast.

— Enélkül képtelenek lennénk dolgozni — mondja Mikó Lászlóné. És mintha csak tudná, hogy a munkakörülményekről írok cikket, belép a másik szobából Turi István postakezelési csoportvezető, kezében egy kis szerkezet.

— Hoztam nektek egy csodamasinát — és letesz az asztalra egy valuta-beváltó gépet.

Körülálljuk a kis, tászkányi berendezést.

— Negyvenezer forintba került — mondja Turi István —, rögzíteni tudja az árfolyamot, kiszámolja, hogy a befizetett valuta hány forintot ér, kiállítja a bizonylatot, rögzíti a napi kezelési tételeket és a havi tételeket is, biztonságosabb a számítás.

Elégedetten lépek ki a főpénztárból. Arra gondolok, hogy ha a szellőzést is megoldják, igazán semmi panaszra nem lehet majd okuk. Egyelőre azonban a szomszédos felvívóhelyiségben is ez a gond: itt sem tudnak szellőztetni.

— Az ügyfelek és a postások is ingerültebbek a hőségben — magyarázza Turi István egyesített felvívó. — A nagy hőségben és levegőtleniségben mi is könnyebben hibázunk, az ügyfelek pedig türelmetlenebbek. Itt nem egyszerűen arról van szó, hogy a munkakörülményeinket javítsák.

A normális hőmérséklet kialakítása a postának is érdeke, hiszen nagyrészt itt dől el, a felvívóhelyiségben, hogy mit gondolnak rólunk az emberek, milyen képet alkotnak a postáról.

— Bosszantóak ezek a kis hibák — összegzi a látottakat Fodor Ferencné —, mert ez tényleg egy modern posta. Megfelelő a gépészettség, jó a szociális ellátás, minden osztályon van hűtőszekrény, modern orvosi rendelők van, téves életterünk. Magyarországon kevés helyen dolgoznak ilyen jó körülmények között a postások. Mint tsz-tag sokszor elmondtam már: nem szabadna ilyen kis dolgokkal rontani az emberek hangulatát.

*

A Békés Megyei Távközlési Üzem 1982-ben költözött be az 1-es posta régi épületébe, amit azóta folyamatosan újítanak fel. Az üzem törzse, irányító és adminisztratív dolgozói jó munkakörülmények között dolgoznak itt. Természetesen ma már, hogy van mosdó, fürdő, étkező. Fent az emeleten most hozzák rendbe a klubszobát.

A műszaki épülettel már sokkal több a gond, bár kívülről tetszetős. A műszaki előírások szerint a telefonközpontnak nem lehetnek ablakai, mert a berendezések működtetéséhez állandó hőmérsékletre és pormentes levegőre van szükség. A tanács azonban — esztétikai szempontokra hivatkozva — ablakokat terveztetett. És így igaz, hogy az épület kívülről nagyon szép és tetszetős, mégis állandó gondot jelent az ott dolgozóknak. Az ablaknál beáznak a helyiségek, az ablakkeretek rothadni kezdenek. Így van ez az ARF-, az ARM-, a géptáviróközpont és a hibaügyelet helyiségében is. Egyébként a háromszintes épület igen modern, a munkahelyek tágasak, világosak. Szociális ellátottságuk jó: minden emeleten van mosdó, fürdő, étkezőhelyiség: csak ez a szépségghiba — a beázás — ne keserítene a kedélyeket.

Lagzi Györgyné távbeszélő-rendező pedig arról panaszkodik, hogy reped a fal. Bizonyítékként egy papírlapot tart a repedés elé: a légfuvalat bizony lengeti a papírt. Majd azt is elmondja, hogy ezen a zajos munkahelyen nyolc órát dolgozni igen kimerítő. A szabad szombat bevezetése előtt csak napi hét órát kellett dolgozniuk. Most semmi előnyük nincs a

Ez a raktár már régen megérett a bontásra

Azért ez még nem az igazi szociális ellátás

többi dolgozóval szemben. (Október 1-jétől 17 központban csökkent a kezelők heti munkaideje. Erről lapunkban külön cikkben is beszámolunk. A szerk.)

*

De az 1-es posta és távbeszélőközpont gondjai valóban csak szépségghibáknak számítanak, ha a távbeszélőüzem raktárának helyzetéhez hasonlítjuk őket. Három évvel ezelőtt készült egy kivitelezési terv: akkor nem volt pénz új raktár építésére. Végre 86-ra meglett a pénz. A kivitelezővel már megbeszélék a dolgot, most azonban a szegedi MÁV-igazgatóság lépett közbe, mondván, hogy a terület az övé, és neki arra szüksége van. Értethető a MÁV törekvése, de ez újabb gond a postának.

Amikor Petrovicski Pállal, a távközlési üzem szb-titkárával kimentünk az anyagraktárhoz, egy régi, százéves épületet találtunk, amelybe bezsúfolták a szerszámokat és a különböző anyagokat. A padlástér nincs beépítve, így télen befújja a szél a havat a raktárba, úgy kell kilapátolni. Fűteni nemigen lehet.

Nézzé meg — panaszkodik Papp Mihály raktáros, aki tizenöt éve dolgozik itt —, az embereimnek még mindig lavórban kell mosakodniuk!

Valóban, az ajtó mellett egy ember éppen lavóról mosakodik.

— Ötszáz méterről kell vizet hoznunk. Hátul, a raktár mögött építetünk egy budit.

Hátramegyünk, megnézzük. A ládából összetakolt budi falán még jól látni a kissé megkopott feliratot: Szegedi Postaigazgatóság. Nem reklámnak szánták. Papp Mihály széttárja a kezét, és így összegzi a látottakat: — Most mehetünk telket keresni, ha kirak innen bennünket a MÁV. Mi aztán szerencsétlenek vagyunk: amikor volt pénz, nem volt terv, amikor megvolt a terv, elfogyott a pénz, most van terv, van pénz, csak most éppen a MÁV-nak kell a terület.

*

Rázós út vezet a 2-es postahivatalba, ugyanis most építik az állomás melletti Volán-pályaudvart. Maga a postahivatal régi, elavult épületben van. Itt aztán minden átalakításra, felújításra vár. Szükség is van erre, hiszen itt éjjel-nappal szolgálatban vannak az emberek. Innen továbbítják a megye községeibe a zárlatokat és hír-

lapokat. Az ügyfélszolgálat az utóbbi időben — éppen az átépítések miatt — minimálisra csökkent.

— Ez már egy agyontoldott-foldott, többször átalakított épület — mondja Kiss József hivatalvezető, aki huszonöt éve dolgozik itt. — Ma is csak átmeneti munkakörülmény-javító intézkedéseket tudunk tenni, mert nincs kivitelező.

Lemegyünk a rovatoló- és levélírányító helyiségbe. A kopott berendezés, az elpiszkolódott falak lehangozóak.

— Már a nyáron el kellett volna kezdeni az átalakítást — panaszkodik

A kötőzőgép gyorsítaná a munkát, ha üzemképes lenne

a hivatalvezető —, de félek, hogy csak a télen kezdik, ami nagyon akadályozni fogja a munkánkat.

A levélírányító helyiség olajos padlója és zsúfoltsága sem kelt nagy bizalmat. Az egyetlen kötőzőgép is gyakran elromlik: öt percnél tovább nem működik. A rovatolóhelyiség is átalakításra vár. Ígéret már van. Az átalakításra pedig annál is inkább szükség van, mert a munkavédelmi-sek is kifogásolták a körülményeket.

— Hatvannégy emberem van, de igen nagy a fluktuáció, és ebben bizonyára a rossz munkakörülmények is közrejátszanak. Az átalakítás most már nem a posta jóindulatán múlik. Pénz már van, várjuk a kivitelezőket.

Udvarhelyi András

FELHÍVÁS

A Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Televízió, a Népszava szerkesztősége, a Népszava Lap- és Könyvkiadó Vállalat és a Könyvértékesítő Vállalat

„Tiszta szívvel” címmel irodalmi vetélkedőt hirdet. A vetélkedő tiszteletadás József Attilának és a felszabadulás utáni magyar irodalom íróinak, költőinek. A vetélkedő tartalmául szolgáló művek:

József Attila válogatott versei,
Váci Mihály Százhusztal versei,
Szabó Pál Isten malmai,
Illés Béla Honfoglalás,
Darvas József Részeg Eső,
Fejes Endre Rozsdamentő,
Veres Péter Próbátétel,
Déry Tibor Simon Menyhért születése,

Tamási Áron Bölcső és Bagoly,

Simon István Válogatott versek,

Fekete Gyula Az orvos halála,

Sánta Ferenc Húsz óra,

Illés Gyula Ebéd a kastélyban,

Moldova György Tisztelet Komlónak,

Gáll István A ménesgazda,

Nagy László Válogatott versek.

A vetélkedőre elsősorban a szocialista brigádok tagjait, a szakmunkástanuló fiatalokat, a művelődési intézmények látogatóinak közösségeit várjuk, mindazokat a kollektívákat, amelyek szeretik az irodalmat, szívesen elmélyülnek a kiváló művekben, kedvelik az új ismereteket nyújtó, sikerélményt adó vetélkedést.

A vetélkedőre 3 fős csapatok jelentkezhetnek. Részvételi szándékukat írásban nyújtásuk be a munkahelyi (illetve az iskolai) szakszervezeti bizottságnak, 1986. november 15-ig. A jelentkezési lapon tüntessék fel a csapatvezető és a csapat két tagjának nevét, foglalkozását, munkahelyének

pontos címét. A résztvevők a vetélkedővel kapcsolatos részletes felvilágosítást, a felkészüléshez szükséges segítséget a szakszervezeti bizottságoktól igényelhetik. A vetélkedővel összefüggő tudnivalókat a „Kérdezték az információs jelentésekben” című kiadvány 1986. októberi száma tartalmazza, amelyet a szakszervezeti bizottságokon és a szakszervezeti bizalmiaknál találhatnak meg.

A vetélkedő egymásra épülő sorozatból áll. Az alapszervezeti vetélkedő résztvevői elődöntők során jutnak a megyei, fővárosi döntőbe. Ezek legjobbjai kerülnek a regionális közép-döntőbe, melyek győztesei alkotják az országos döntő csapatait. Fordulónként bővül a feldolgozandó művek száma.

Az alapszervezeti vetélkedőket, illetve az elődöntőket 1987. február 28-ig, a megyei (budapesti) döntőket 1987. június 30-ig, a regionális közép-döntőket 1987. szeptember 30-ig kell megrendezni. Az országos döntő 1987. december 3-án, József Attila halálának 50. évfordulóján lesz.

I. díj: 60 000, II. díj: 45 000, III. díj: 30 000 forint.

Az országos döntőbe jutott IV., V. és VI. helyezett csapatok külföldi utazásban részesülnek.

Az elődöntők és a közép-döntők helyezettjei belföldi jutalmudulást, illetve értékes tárgyjutalmakat nyerhetnek. Minden résztvevő emléklapot kap.

A Népszava szerkesztősége 1986. októbertől minden hónap utolsó szombatján „Tiszta szívvel” irodalmi totót jelentet meg, amely tartalmában kapcsolódik a vetélkedő céljához. A megjelöléseket bárki beküldheti a lap szerkesztőségének. A helyes megfejtők közül sorolás útján havonta húszan értékes könyvjutalomban részesülnek.

Gyerekkorom nézelődései közt nagy szerep jutott növénynek, állatnak egyaránt. Nem tudtam szabadulni Hegedűs bácsi nyúlkezei elől, pláne ha a szalma között kisnyulak is mozogtak. A disznóktól félttem ugyan, de kíváncsiságommal azért sokszor földüborítottam őket az ől deszkafalára. Szerettem, ma is szeretem a szétmorzsolts büdöskelevél, zellerlevél, zsálya illatát. Vagy a lekaszált rét füllatát.

Ha mi, három testvér pokrócstól, kulacsostól kint voltunk a kistrét gödrében, sőt tértünk haza nagy halom szedett virág nélkül. Volt benne lila réti lóhere, pásztortáska, sárga szemű margaréta, pompás tática, kék búzavirág, katángkóró, ami nehezen hagyta magát, de leg több az egyszerű cickafark. Neveikkel csak később ismerkedtem össze, mint ahogy azt sem tudtam akkor, hogy a felemelt kövek alól miféle soklábú bogarak szaladnak elő. De jó volt meglesni a kövek titkát, és jó volt kívánni a cserépbe ültetett bab-szem földáttörését.

Télen azt tanultuk, hogyan lehet megvédeni a madarakat a fagyhaláltól, éhhaláltól. Csináltunk sokféle madáretetőt. Kifürkésztük, hogy melyiket szeretik a legjobban, meg azt is, hogy ennek-amannak mi volna a kedvenc elesége. Volt is ne-

— Vajon kikerül-e közülük valaki, aki hivatásának érzi majd a mesterséget? — kérdezem Ábrahám Máriát, a szegedi postás képzőművészeti kör vezetőjét.

— Azon fáradozom — mondja Ábrahám Mária —, hogy a postások művei visszhangra találjanak. Mindaz, amit az amatőr festők létrehozhatnak, érték-többletet, mégpedig emberi és erkölcsi értelemben. Ki tudja, hány tehetség kallódott el eddig, mert nem kapott megfelelő támogatást. Az ő ténykedésük most beépül nemzeti kultúránkba. Én legalábbis nagyon remélem. Az a kötelességem, hogy óvjam, segítsen őket. E gondolat jegyében szerveződtünk az ötnapos alkotótábor is Szegeden, a Tisza partján.

— Mióta tagja a képzőművész körnek? — kérdezem a mozgékony Katona Imrét, aki a szentesi távbeszélő-központ műszerésze.

— Tíz éve, de festeni az ötvenes évek elején kezdtem. Apám, aki szintén postás volt, rendkívül jól rajzolt. Csodálatos, áhítattal figyeltem mindig. Még nem jártam iskolába, de már izgatott az üres papiros, mert úgy éreztem, nekem arra rajzolnom kell valamit. Később tanáraink bátorítottak. Sikerült

Déltől éjfélig

Eddig tartott második Randevűnk a Benczúr kertben, ahol öregek, fiatalok és gyerekek egyként jól érezték magukat. Nagyszerű hangulatot teremtett gyerekschow műsorunk, népszerű volt Rózsa György játéka is.

Az Old Boys zenekar fantasztikus házibuli-zenét produkált. Sikeresek voltak video vetítéseink, s telt házat vonzott a diszkóparti is.

Soha rosszabb randevút! (t—g)

Fürkészbalázsolás

kem a nyáron sok-sok feketegöm a kertben. Ott költöttek a bodza sűrűjében. Hajnalban meg olyan koncertet adtak az öreg akác magas ágairól, hogy öröm volt az ébredés. Lám, milyen hálásak az ingyenesztosok!

S jó ma is járni a kertet, s várni az elültetett magok haloványka kibukkanását a lélegző föld alól. Számomra titok a kert, naponta változó titok. Mozgás és nyugalom. Csoda. Tudom, szegényebb lennék nélküle.

Hogy kíváncsi a gyerek, hogy

kérdez a gyerek, azt már minden gyerek tudja. De azt is tudja, sőt némely felnőtt is, hogy a csodák világa: élő valóság.

A „Kisdobos” újság Fürkész-balázsa ezekre a valóságcsodákra nyitja szemünket. Először az állatok titkait „fürkész-ték”. Aztán jöttek sorra a növények. Úgy tudom, hogy ebben a tanévben a magyar tájak régi, már-már kiveszőfélben lévő népszokásaival ismerkednek. Hisz sámnakodó csodaelem jócskán van ezekben is: tűzugrásban Szent Ivánkor, villőzésben, kiszehajtásban, regölésben.

„Hej, rigó, rejtem”. Hogy, hogy nem, Fürkész Balázs a Postás Művelődési Központba is bekopogtatott. Így lettünk mi „fürkészanya” a VI. kerületben, nem messze a főváros szívéből.

Szeptember közepén, amikor már a vadgesztenyék kopogtatják a Benczúr utca járdáit, „nővényfürkészni” jöttünk össze. Úgy időztettük, hogy kertbarát gazdáink pont akkor mutassák be idei termésük legjava darabjait. Volt is min ámulni! Látunk körte alakú paradicsomot, kigóhosszú tököt, csikoshátú

díszitököt, s a szőlők megannyi fajtáját. Kelkáposztát akkorát, hogy egy nyúlfarm jóllakna belőle. Volt ott cserepes paprika-„karácsonyfa”, amin a paprikák voltak a gyertyák. Hullámos szélű fehér kalapban láttunk patisszont, püspökklila kötösben padlizsánt, s még ki tudná felsorolni hányféle „kár, hogy nem szabad megkóstolni” szépséget. Volt gyógynövény-bemutató is. Sokan magokat is szereztek a szíves gazdáktól.

A termékbemutatón elhangzó sok kérdés után rajtunk volt a kérdéses sora. A jókedvű vetélkedőn bizony sokan — még a szülők is —, csak totóztak a lehetséges válaszok között, melyik is lenne az igazi. Akadtak azonban igen jó megoldások is. Így gazdára találtak ajándékaik.

A nézelődés és fejtörés után a díszteremben Kóka Rozika népi mesemondó várta a gyerekeket. A nagy csönd, a figyelő szemek azt bizonyítják, hogy Rozika „jót s jót” mesélt. S fölcsendült a muzsika. A „Mente” együttes igazi táncjátékot várszolt elő. Ehhez persze előbb el kellett tüntetni a székeket.

A táncban fáradt lábak azonban nem maradtak végleg székek nélkül, hiszen a vadássteremben terítve volt már az asztal, s körötte újra székek. Igaz, hogy ekkor már elűtötték a delet, mégsem ebédelni hívtuk a társaságot. Az egyik asztalon csupa-csupa szárazvirág, a másikon csupa kukoricacsuhé. Kéz-műveink segítségével a gyerekek képvirágot és csutkababát csináltak. Így még azok is ajándékkal mentek haza, akik nem nyertek a vetélkedőn.

En azt hiszem — s talán osztja ezt velem mindenki, aki itt volt — jó, hogy elfogadtuk Balázs meghívását.

Fürkészni való persze van még elég, hiszen az őszi kert, az őszi erdő, a csodák apadhatatlan forrása. S ez bizony élő valóság.

Tölg-Molnár Gábor

Lenni vagy nem lenni

Shakespeare Hamletjének immár klasszikus sorai mindenki számára a drámát jelentik, a bölcséleti elemet. A végső nagy kérdés. Kivéve Lengyel Menyhértet. A tizenkét esztendeje elhunyt kitűnő magyar színpadi szerző ugyanis ilyen cím alatt Edwin Justus Mayer társaságában 1942-ben kacagtató vígjátékot kanyarított a hollywoodi álomgyár számára. Persze — és ezt hozzá kell tenni — a forgatókönyv a második világháború idején született, s nem hiányzott belőle a politikum, sőt a harcos antifaszizmus sem.

Az első Lenni vagy nem lenni, esztendőkké később, a háború befejezése után került el Magyarországra még a negyvenes években. Sikerese jellemző, hogy felújították, a rendező, Ernst Lubitsch személye miatt a Filmmúzeum is műsorára tűzte, sőt a Magyar Televízió több ízben sugározta.

A téma pályafutása azonban ezzel nem zárult le, mert 1983-ban Alan Johnson amerikai rendező ugyancsak Lenni vagy nem lenni címmel filmet forgatott, ahogy a főcím mondja: Edwin Justus Mayer és Lengyel Menyhért 1942-es filmje alapján. A megfogalmazás magától értetődően azt jelentette, hogy a két új forgatókönyvíró: Thomas Mechan és Ronny Graham nem megismételte, hanem újra feldolgozta a históriát.

A várható bevétel ihlette volna meg az alkotókat? Miután a filmművészet egyszersmind filmpar és kereskedelem nyilvánvalóan ez a tény is közrejátszott a „Lenni vagy nem lenni” feltámadásában. A főok azonban nem ez, hanem Mel Brooks! Ez a Magyarországon még nem annyira ismert sajátos tehetségű, féktelenül komé-

dizázó New York-i színész-rendező, aki Woody Allen, Dudley Moore kollégájaként az angol-szász komikusvonalat harsányabb ágát képviseli. Filmjeinek többsége egy-egy közismert örökzöld közönségprodukció paródiája.

Paródia lenne tehát a Lenni vagy nem lenni?

Nem! Mel Brooks inkább jutalomjátéknak szánta önmaga és felesége, Anne Bancroft számára, ahol módja van vígjátékot, drámát és bohózatot egyaránt játszani. Színésznek ugyanis mindig hálás feladat színészt megformálni, ráadásul olyan helyzetekben, ahol percre változnak a körülmények és szüntelenül váltani kell. A komédia ráadásul élet s halál borotvaélén táncolt, mivel 1939-ben a megszállt Lengyelországban vagyunk, s a Mel Brooks megformálta színész akaratlanul pottyán a dolgok középpontjába. Nem ellenálló, de ellenáll, képtelen konspirálni, ám mégis konspirál, s akarata ellenére gyáva fickóból végül hős lesz, mert így hozza. Történelmet csinál, holott őt magát csak a játék, s önnön hiúsága érdekli.

Magától értetődően figurája uralja a filmet, de szerencsére (filmbéli és valódi felesége) Anne Bancroft tehetségéből futja annyira, hogy a Mel Brookstól ne legyen „takarva”.

A régi Lenni vagy nem lenni volt jobb vagy a mostani? Nem érdemes összehasonlítani a kétőt. Annyi azonban szent, hogy Lubitsch rendezőként 1942-ben gyorsabb tempót tudott diktálni, mint Alan Johnson 1983-ban. Ami ebben a műfajban nem utolsó szempont.

Ábel Péter

Amatőrök alkotótábor

bekerülnöm a szentesi klubba, tíz éve pedig a szegedi postások alkotókörösségébe is. Zsűrített képeim elkerültek Rómába, Lodzba, Szabadkára is. Kiállítottam több városban és közsegen, egyéni és kollektív tárlatokon.

— Csodálkozok, hogy ez amatőrként nekem hogyan sikerült? — kérdez ő engem.

— Nem vagyok alaptag, amatőr vagyok. Ugyanolyan öröm, megszállottság részese, mint bármelyik festő. Szabadban festek, mint ők. Örülök, hogy nem sorolják táj- és figurális képeimet semmiféle iskolához. Harmincöt év alatt mintegy háromszáz képet festettem, de csak ritkán adtam el belőlük. Velük élek és nem akarom őket forintra váltani. Higgye el, boldog ember vagyok, mert szüntelen öröm táplál, olyan, amit megoszthatok másokkal. Így teljes az életem.

Szabó Andrásnak, a másik

amatőrhöz fordulok. Ő is szívesen vall életéről. Három éve próbálkozik a festéssel. Felesége és három gyereke szeretettel ösztönzi. Pályázatra beküldött munkája alapján jöhetett el Szegedre.

— Mezőberényben vagyok kézből — mondja beszélgetésünk kezdetén. Örömmel jöttem a Tisza-parti városba, hogy fessek. Sajnos, csak egy képet csináltam. Hogy tetszik?

— Ugye tudja, hogy nincsen még kész a kép?

— Észrevette? — nevet rám. Tudom. Szigorú kritikát kaptam társaimtól. Még csak keresem a stílusomat. Örülök, hogy ilyet is sikerült festenem. Sokat kell még tanulnom, ha jobb képeket akarok csinálni. Nagyon jól érzem itt magam. Az itt töltött néhány nap és a kollégák barátsága feledhetetlen számomra, akikkel remélem, találkozom még az elkövetkezendő években.

— Én is remélem, hogy talál-

kozunk még — mondja Varga Károly, aki Csongrádon él, és öt éve hírlapkézbesítő.

— Ez az eredeti szakmája? — kérdezem.

— Az eredeti szakmám esztetikus. Először a Képzőművészeti Alaphoz jelentkeztem képmásolóként Budapesten. Nem vettek föl. A festéshez azonban tehetséget éreztem, így kezdődött amatőr festői pályafutásom.

— Mint amatőr festőnek, sikerült-e már bizonyítania tehetségét?

— Mindössze két éve dolgozom, de talán sikeresnek mondhatom eddigi tevékenységemet. Csongrádon már volt önálló tárlatom. Most már nem tudnék festés nélkül élni. A hétköznapiakat, az életet realista szemmel nézem, és így is festek. Elhatároztam, hogy öt-hat év múlva fölzárkózom a jobbakk mögé.

Öszintén kíváncsi vagyok, hogy sikerüljön neki és társainak is. Legyen boldog az alkotás öröme! Ez a három dolgozó ember, akiket egy közösség zsűriz, s nem engedi őket áthullani a rostán. Ez pedig az összetartó közösség, a munka és az emberség legszebb példája.

Katona Judit

Figyelem!

November hónapban lemezlovasversenyt rendeznek a Postás Művelődési Központban. A diszkó-műsorvezetéshez kedvet és tehetséget érző fiatalok jelentkezését várják, személyesen vagy a 228-001 telefonon. (Jelentkezni lehet október 30-ig.)

